

ΛΑΜΔΑ

Δημοτικό Περιοδικό της Πραθίας

5972

ΒΕΡΟΙΑ
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ
...ΕΜΦΡΑΓΜΑ

οι Παναγίες
του Βερμίου

Βερο

35

35 χρόνια έγκυρη ενημέρωση

ΛΑΟΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κάθε μέρα η εφημερίδα ΛΑΟΣ σας ενημερώνει έγκυρα και υπεύθυνα με ειδήσεις, ρεπορτάζ, επικαιρότητα από την πολιτική, οικονομική, αθλητική και κοινωνική ζωή του τόπου σας.

ΑΣΚΛ

αστιγματισμός;

ΕΑΟΒΒ

μυωπία;

ΘΕΚΒΑΥΔΙ

πρεσβυωπία;

Σ Δ Η Ε Ν Ο Λ Σ
Ο Π Τ Ι Κ Α

Γυαλιά οράσεως και ηλίου • φακοί επαφής

Ο Π Τ Ι Κ Α
Σ Α Β Β Α † Δ Η

ΒΕΡΟΙΑ
ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 18
τηλ.: (0331) 20335

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βεροίας

ΝΑΟΥΣΑ
ΧΡΙΣΤΟΔ. ΛΑΝΑΡΑ 1
τηλ.: (0332) 26686

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ 2
& ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 1
τηλ.: (031) 870.282

**δρόμοι
που ...σκοτώνουν**

Χρόνια τώρα το ίδιο πρόβλημα. Κάθε χρόνο σμέτρητοι οι νεκροί στους δρόμους της επαρχίας, εξαιτίας της αδιαφορίας του κράτους, αλλά και της δικής μας επιπόλαιης συμπεριφοράς. Ο λόγος για τα τραχιά ατυχήματα που αφελόνται κατά πρώτον στην κίνηση αγροτικών μηχανημάτων χωρίς φώτα ή στην ολισθηρότητα που προκαλείται από τα ζουμιά κατά τη μεταφορά των ροδακίνων στις χωματερές. Και κατά δεύτερον, στην ύπαρξη παραπλεύρωσ του οδοστρώματος αφύλακτων (χωρίς πρασιτατευτικές μπάρες) αρδευτικών καναλιών. Και στις τρεις περιπτώσεις η ευθύνη πρόκλησης ατυχημάτων βαρύνει πρωταρχικά την πολιτεία. Που επιτρέπει να κυκλοφορούν μέσα στη νύχτα στους, έτσι κι αλλιώς προβληματικούς δρόμους της επαρχίας, ογκώδη και βραδυκίνητα μηχανήματα, στερούμενα του στοιχειώδη φωτισμού. Που 'κλείνει τα μάτια' μπροστά στην προχειρότητα μεταφοράς με φορτηγά, εν είδει αρμαχάλικου, των αποσυρόμενων ροδακίνων. Που αφήνει να κατασκευάζονται, ακόμη και εν έδει 2000, αρδευτικά κανάλια κατά μήκος του δρόμου, έτοιμα να ...υποδεχθούν στην κοίτη τους τα διερχόμενα αυτοκίνητα στην πρώτη στραβοτιμονιά του οδηγού τους. Και που δεν αφήνουν το περιθώριο στους άτυχους οδηγούς και επιβάτες που θα πεσουν μέσα σ' αυτά να γλιτώσουν, αφού στα τσιμεντένια προνή τους δεν σκέφθηκαν οι κατασκευαστές τους να τοποθετήσουν κάποιες λαβές ή άλλες προεξοχές που θα λειτουργούσαν ως σανίδα σωτηρίας για τα παρασυρόμενα από τα νερά του καναλιού άτομα. Αν υπήρχαν αυτές, δεν θα είχαν χαθεί δύο ζωές στο πρόσφατο ατύχημα στην Ημαθία.

Φυσικά και η δική μας ευθύνη, όλων όσων κινούμαστε στους δρόμους, είναι μεγάλη. Η επιπολαιότητα της στιγμής μπορεί να έχει ολέθρια αποτελέσματα, καθώς επίσης, και η μη συμμόρφωσή μας στις επιταγές του νόμου. Η Πολιτεία, όμως, οφείλει να παίρνει όλα εκείνα τα μέτρα που θα ελαχιστοποιήσουν την πιθανότητα πρόκλησης ατυχημάτων. Και στις παραπάνω περιπτώσεις, δυστυχώς η πολιτεία δεν κάνει σχεδόν τίποτα.

ΟΙ ΕΚΔΟΤΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 6. Κυκλοφοριακό πρόβλημα Βέροιας
- 16. Οι Παναγίες του Βερμίου
- 26. Τα Θαύματα της Παναγίας Δοβρού
- 28. Τσαγκάρηδες Ένα επάγγελμα που σβήνει
- 36. Στιγμές
- 50. Τρύγος Τα πανηγύρι του Διόνυσου
- 60. Ελληνικά Λίμπερτυ Ένα μεγάλο κεφάλαιο της ναυτιλίας μας
- 64. Αθλητικά Βέροια-Νάουσα Γ' Εθνική
- 68. Οικολογικά
- 71. Συνταγές
- 72. Πολιτιστικά Συναυλία Κώστα Χατζή
- 74. Lamdanet
- 75. Χρονογράφημα
- 76. Βιβλίο
- 78. Κουλούρια
- 82. Λαμδα...ικισμοί Τα μπάνια του λαού

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.
ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑ
Ελ. Βενιζέλου 10 59100 Βέροια
Τηλ. 0331 66913-61160 Fax 0331 61160
e-mail: leasvar@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Μιχάλης Ζ. Πατσίκας

ΣΥΝΕΚΔΟΤΗΣ - Δ/ΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
Αναστάσιος Ζ. Πατσίκας

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ
Σόφη Γκαγκούση
Κώστας Παναγιωτίδης

ΣΥΝΤΑΚΤΕΙΣ - ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
Δημήτρης Κορολιδής
Χρύσα Λαμπροπούλου
Έλσα Φανάρα
Χαρούλα Ουσουλιτζόγλου
Βασίλης Βόλκος
Θανάσης Αθανασίου
Παύλος Τσιπουτζιδής
Γρηγόρης Κυριακίδης
Ασπασία Τσιτσιπούλου
Μιχάλης Ασικίδης
Βούλης Γεδεών
Γιάννης Καμπούρης

Δ/ΝΣΗ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
Πέτρος Σιμεωνίδης

ΥΠΟΔΟΧΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
Χάρης Μασαριδής

Δ/ΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ
Ράνια Τζουνοπούλου - Δάμπτση

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Γιάννης Κύρτσος

Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΥ
Εύη Ζημοντάκου

ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Δημήτρης Πατσίκας
(τηλ. 01 8315287)

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΙ - ΦΙΛΙΑ
«ΣΥΝΘΕΣΙΣ»
Νίκος Μεταξόπουλος

ΜΟΝΤΑΖ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΗ
«ΦΙΛΙΠΠΟΣ» Εκδοτική Β. Ελλάδος

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αντιγραφή
οιαδήποτε τρόπο αναπαραγωγή τμήμα
αλου του περιοδικού χωρίς την άδεια του

Το σπίτι μου δείχνει τον καλύτερο εαυτό μου!

Το σπίτι μου, μου μιιάζει. Έχει δυνατό χαρακτήρα.

Διάλεξα χαλιά με δυνατά μοτίβο και τέλεια χρώματα από τα καταστήματα Oriento. Τις κουρτίνες και τα υφάσματα επιπλώσεως για όλο μου το σπίτι τα βρήκα και αυτά στο Oriento.

Service; Άψογα: οι άνθρωποι του Oriento με βοήθησαν να διαλέξω αυτό ακριβώς που μου ταιριάζει και παρέλαβα τις κουρτίνες κομμένες και ραμμένες στα μέτρα του σπιτιού μου.

Τώρα το σπίτι μου δείχνει τον καλύτερο εαυτό μου με μια πολυτέλεια που στα Oriento δεν είναι ακριβή.

ORIENTO®
ΚΟΥΡΤΙΝΑ
ΧΑΛΙ

ΒΕΡΟΙΑ: ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 32, ΤΗΛ: 0331/ 23 324

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΤΕΡΜΑ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΚΑΛΑΜΑΡΙΑ, ΤΗΛ: 480 060 • 6ο ΧΜΛ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΚΑΒΑΛΑΣ (δίπλα στον ΠΤΑΝ), ΤΗΛ: 681 306

ΑΘΗΝΑ: ΦΙΛΟΛΑΟΥ 156, ΠΑΓΚΡΑΤΙ, ΤΗΛ: 75 63 428

κυκλοφοριακό ...έμφραγμα

Οδηγώντας στη οδό Μητροπόλεως της Βέροιας, κάπου στο ύψος της Μητρόπολης, διαπιστώνεις ότι για κάποιο λόγο επιβάλλεται να επιστρέψεις στη Βενιζέλου. Η ώρα είναι δύο το μεσημέρι, ο ήλιος καίει από πάνω, η ασφαλτος καίει από κάτω, μαρσάρει ο μπροστινός, έτσι από νευρικήτητα, χειρονομεί ο μετά από σένα... "άντε προχωρήστε!..." κ.λ.π. - από αυτό το σημείο και σ' αυτή την κατάσταση, πρέπει να ξεκινήσεις τη μεγάλη επιστροφή.

Δέκα χρόνια περιπλανιόταν ο Οδυσσέας. Οι περιπέτειες και τα κατορθώματά του έγιναν αξεπέραστες ραψωδίες. Όμως, σε τελευταία ανάλυση, μία φορά το έκανε το ταξίδι. Οι Βερωιώτες το κάνουν κάθε μέρα. Και ούτε μία φορά δεν βρέθηκε ένας Όμηρος να τους γράψει όχι ραψωδία, τουλάχιστον ένα ποιηματάκι. Ο μόνος που θα βρεθεί να τους γράψει κάτι είναι ο τροχονόμος. Έτσι οι κλήσεις απέκτησαν ποιητικό περιεχόμενο... Σίγουρα ο μέγας ποιητής από την Αλεξάνδρεια (της Αιγύπτου) όταν έγραφε το "σαν βγεις στον πηγαιμό για την Ιθάκη..." δεν εγγωρριζε το δρομολόγιο Βενιζέλου - Μητροπόλεως - Μ. Μπότσαρη - Θωμαΐδου, στη Βέροια.

Όμως αν στις μέρες μας δεν υπάρχουν Καβάφηδες, το παρήγορο είναι ότι υπάρχει Αλεξάνδρεια (της Ημαθίας). Κάποτε, κάπου, κάποιος, θα συγκινηθεί - δεν μπορεί - και θ' αφιερώσει ένα ποιηματάκι έστω στην καθημερινή Οδύσεια των κατοίκων μιας πόλης, που είναι και δεν είναι πόλη, στους δρόμους που είναι και δεν είναι δρόμοι. Φτάνεις στον κόμβο της Πιερίων ή στη διασταύρωση για Νασοκομείο και καταλαβαίνεις ότι η Σκύλα και η Χάρυβδη ήταν παιχνιδάκια... Το κυκλοφοριακό πρόβλημα της Βέροιας ακολουθεί τους ρυθμούς της εποχής με αντιστρόφως ανάλογες λειτουργίες.

Σε μια εποχή που οι ταχύτη-

τες, σε όλους τους τομείς, έχουν πάρει διαστάσεις μοναδικές και οι εξελίξεις διαδέχονται η μία την άλλη με διαφορά εικοσιτετραώρων, ορισμένες φορές η πόλη παραμένει σε ρυθμούς βραδυκίνητους, προβληματικούς, προσφέροντας συχνά - πυκνά όχι ευχάριστες εκπλήξεις.

Η αλλοιγή της κατάστασης, όπως είναι διαμορφωμένη, προβάλει επιτακτική, με τομές, διαφοροποιήσεις. Καθημερινές οι συζητήσεις για το ίδιο και το

Οι μόνοι που
“γράφουν” για το
κυκλοφοριακό
χάος της Βέροιας
είναι οι τρυχονό-
μοι. Έτσι οι κλή-
σεις αποκτούν ε-
νίοτε ...ποιητικό
περιεχόμενο, εάν
με την αποχώρη-
ση των “τροχαί-
ων”, ακούσει κα-
νείς τους αγανα-
κτημένους -
πλην παράνο-
μους- οδηγούς να
διαμαρτύρονται
δια των γυναικών
...μπινελικίων.

αυτό θέμα. Προτάσεις επί προτάσεων, σκέψεις, αναζητήσεις.

Η Βέροια είναι μία παλιά πόλη με παλιό πολεοδομικό ιστό που παραμένει αναλλοίωτος για ιστορικούς λόγους λένε οι ειδικαί. Ετσι, τομές δεν μπορούν να γίνουν κι εκείνο που απομένει είναι ν' αλλάξουν οι ροές. Όμως η κυκλοφοριακή ροή είναι ένα δίκτυο, όπου η κατάσταση των επιμέρους σημείων του έχει αντίκτυπο σε κάποια άλλα. Με απλά λόγια, το πρόβλημα δεν λύνεται δίνοντας λύση σε μία περιοχή, σ' έναν δρόμο και δημιουργώντας πρόβλημα σ' έναν ή περισσότερους άλλους. Ετσι και μόνο με την αλλαγή ροών, το πρόβλημα δείχνει άλλο όταν ο αριθμός των οχημάτων που πρέπει να εξυπηρετηθούν είναι δυσανάλογος με τις δυνατότητες που παρέχει το φτωχό οδικό δίκτυο.

Τρεις είναι οι αιτίες του προβλήματος σύμφωνα με την άποψη του Δημάρχου Βέροιας κ. Χασιώτη. Η μία δεν αλλάζει. Έχουμε μία πόλη με δρόμους χαραγμένους απ' το 1936 στο κέντρο της. Οι δρόμοι αυτοί δεν μπορούν να φαρδαινούν, δεν μπορούν ν' αποχαρακτηριστούν περιοχές που κρίθηκαν διατηρητέες. Και βέβαια παίζει ρόλο και το ανάγλυφο της πόλης που πολλαπλασιάζει το κόστος διάνοιξης ενός δρόμου.

Δεύτερη αιτία είναι η έλλειψη χώρων στάθμευσης. Ετσι τα αυτοκίνητα παρκάρουν δεξιά κι αριστερά των δρόμων, μειώνοντας αισθητά το πλάτος του οδοστρώματος. Αν δεν υπήρχε αυτό, σίγουρα θα εξυπηρετούσαν πολύ καλύτερα τις κυκλοφοριακές ανάγκες.

Η τρίτη αιτία είναι έλλειψη κάποιων γρήγορων προσβάσεων που να βάζουν και

Όχι, δεν αλλάξε η φορά της Μητροπόλεως. Έγινε από ανάγκη κάθαρση, για λιγότερες, λόγω ασυλειτουργίας.

Συνήθης εικόνα περιφερειακού δρόμου της Βέροιας

Αναι, κάτω και πλαγίως ...κίνηση

να βγάδουν τον κόσμο γρήγορα από την πόλη, έξω απ' τον "παραδοσιακό" δρόμο Βενιζέλου - Μητροπόλεως και τούμπαλιν".

Σύμφωνα με την άποψη του Δημάρχου Βέροιας, η διάνοιξη ορισμένων οδικών αξόνων που να λει-

Η ξένη νταλικά έκανε το λάθος να μπει στο κεντρά της Βέροιας και να θέλει, μάλιστα, να στρίψει από την Ελιάς στην Ανοξείως για να βγει από την πόλη. Εδώ χρειάζεται τύχη για όλους.

Κυκλοφοριακό στην ...ομίχλη.

τουργούν με τη λογική αυτή, είναι ένα βασικό σημείο στην κατεύθυνση επίλυσης του προβλήματος. Ο σχεδιασμός της Δημοτικής Αρχής, όπως δήλωσε ο κ. Χασιώτης συνίσταται:

- Στην κατασκευή πάρκιγκ στον αυλειό χώρο του Δημαρχείου, η δημοπράτηση του οποίου θα πραγματοποιηθεί στις 30 Αυγούστου και το έρ-

γο, σύμφωνα με την προκήρυξη, θα ολοκληρωθεί σε 22 μήνες.

- Δημιουργία δύο πάρκιγκ, ένα πίσω από τα Δικαστήρια με ενοποίηση του χώρου που βρίσκεται πίσω από τη Λέσχη Αξωματικών και ένα κάτω από την Ελιά, στο παλιό φυτώριο του Δήμου. Και τα δύο θα προορίζονται για Ι.Χ. και κυρίως για τα πούλμαν των επισκεπτών στο Βήμα του Απ. Παύλου, το Βυζαντινό Μουσείο και τους χώρους αναψυχής της περριοχής Ελιάς.

- Σε ό,τι έχει σχέση με τους χώρους στάθμευσης προχωρά η μελέτη του πάρκιγκ κάτω από το Πάρκο των Αγ. Αναργύρων, το οποίο θα δημοπρατηθεί μέχρι το τέλος του 2002 ενώ τα προηγούμενα πάρκιγκ θα είναι έτοιμα προς χρήση μέχρι τότε.

Σε ό,τι έχει σχέση με τους δρόμους, ο Δήμαρχος Βέροιας δηλώνει ότι εντός του 2001 θα ολοκληρωθεί η διάνοιξη της "Πιερίων", ο νέος κόμβος για Νοσοκομείο όπως και η διασταύρωση μπροστά στο "Γιαζέ". Έργα που θα δώσουν ουσιαστική διέξοδο στο πρόβλημα είναι αυτό της Αυτικής Παράκαμψης και η κατασκευή της γέφυρας στο Κτηνιατρείο που με την αντίστοιχη διαπλάτυνση της οδού Ακροπόλεως θα διαμορφώσει έναν μικρό δακτύλιο.

Η Μητροπόλεως

Καθημερινό ζήτημα αποτελεί η οδός Μητροπόλεως, όπως έχει διαμορφωθεί και με τα προβλήματα που παρουσιάζει.

Ο κ. Χασιώτης λέει ότι "... όταν ξεκίνησε το έργο, πριν αποκαλυφθεί ο Αρχαίος Δρόμος, ο σχεδιασμός ήταν να γίνει με νησίδα στη μέση και να είναι αμφιδρομής κυκλοφορίας. Από τη στιγμή που εμφανίστηκε ο Αρχαίος Δρόμος, για την πόλη η Μητροπόλεως ήταν μονόδρομος. Δεν υπήρχε άλλη δυνατότητα...".

Για το αν είναι άνοδος ή κάθοδος "... κανείς δεν έχει εμμονές. Το Σεπτέμβριο θα γίνει μελέτη σε

Επιπλα που ταιριαζουν στο χωρο και στις απαιτησεις σας

Επιπλα & Χώρος ΖΑΡΑΛΗ

- ποικιλία σχεδίων
- ποιότητα κατασκευής
- μοντέρνα και κλασική γραμμή
- αισθητική και στυλ
- τιμές και εξυπηρέτηση

Σαλόνι

Τραπεζαρία

Παιδικό-Εφηβικό

Κρεβατοκάμαρα

Μικροέπιπλα

ΕΚΘΕΣΗ: Περίων 216 Τηλ.74220, 22985 Βέροια

Τα τρακαρίσματα μέσα στην πόλη είναι πια ρουτίνα.

συγκεκριμένους δρόμους του κυκλοφοριακού φόρτου. Αν το αποτέλεσμα της μελέτης δείξει ότι πρέπει να είναι κάθοδος, κανείς δεν έχει αντίρρηση...".

Οι απόψεις της άλλης πλευράς του Δημοτικού Συμβουλίου φέρουν τον Δήμαρχο και τις επιλογές του ως σημαντική αιτία του προβλήματος.

Σύμφωνα με τον επικεφαλής της αξιωματικής αντιπολίτευσης στο Δημοτικό Συμβούλιο κ. Σκουμπόπουλο "το κυκλοφοριακό ήτανε ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα και της δικής μας πόλης και επιδεινώθηκε σε εξαιρετικό βαθμό από τις πρόχειρες επιπολάειες, απο-

σπασματικές, ατυχέστατες δηλαδή, επιλογές της Δημοτικής αρχής". Η μείζων αντιπολίτευση κάνει λόγο για "έλλειψη σχεδιασμού του κυκλοφοριακού στη Βεροια στο βάθος του χρόνου, με την μονοδρόμηση του μοναδικού μεγάλου δρόμου της πόλης, της Μητροπόλεως, με τον κόμβο της Θωμαΐδου, με τις ατυχείς κυκλοφοριακά και χωροταξικά πεζοδρομήσεις του κέντρου της πόλης" και προτείνει ως πρώτη κίνηση την επαναφορά της Μητροπόλεως σε δρόμο διπλής κατεύθυνσης. Η υιοθέτηση αστυνομικών, εισπρακτικών μέτρων (δογκάνες κ.λ.π.) που εγκατα-

λείπονται εκ των πραγμάτων, αναδεικνύουν, σύμφωνα με τον κ. Σκουμπόπουλο, την ανάγκη της τήξης πριν σιιά όλα, χώρων στάθμευσης και εξυπηρέτησης των πολιτών και μετά την οποιαδήποτε κυκλοφοριακή παρέμβαση. "Όσο κυλά ο χρόνος, νέα δεδομένα προστίθενται. Είναι αναγκαία κυκλοφοριακή μελέτη, που να αντιμετωπίζει το πρόβλημα ολοκληρωμένα και να αντέχει στον χρόνο. Να μην επαναληφθεί η κατάσταση της Πιερίων, με κατασπατάληση χρημάτων για την "ανάμρφωση" της και σε τρία χρόνια να την επαναμορφώσουμε ως είσοδο, από την

Στους κεντρικούς δρόμους μπορούν να παρκάρουν αυθαίρετα, αυτοκίνητα, δίκυκλα, τελέρα και κικρίελες.

Σπάνια θα δεις οδόστρωμα χωρίς λακούβα. Κοινωνικά στα μαθήματα οδήγησης θα πρέπει να περιλαμβάνεται και το μάθημα: πώς να τις αποφύγετε.

Εγνατία" εκτιμάει ο αρχηγός της παράταξης "Ανανέωση Τώρα", τονίζοντας ότι η ψυχική υγεία των πολιτών και η οικονομική ζωή της Βέροιας, δεν αντέχουν άλλους ερασιτεχνισμούς.

"Εν δυνάμει φαινόμενο"

Το κυκλοφοριακό είναι ένα εν δυνάμει φαινόμενο σύμφωνα με την άποψη ειδικών, στους οποίους απευθυνθήκαμε. Κάθε νέο στοιχείο απαιτεί μέτρηση και προσδιορισμό των νέων δεδομένων.

Είναι ένα πρόβλημα συνεχώς εξελισσόμενο το οποίο επηρεάζεται από παραμέτρους που το διαφοροποιούν δημιουργώντας ένα δεδομένο. Οτι για το κυκλοφοριακό δεν υπάρχει δοσμένη λύση αλλά απαιτούνται λύσεις που να προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα.

Αντί επιλόγου

Είναι ευχάριστο για τον πολίτη να αισθάνεται ότι κάποιος νοιάζονται γι' αυτόν, ότι σχεδιάζουν κάτι καλύτερο που θα βελτιώσει τις συνθήκες του περιβάλλοντος που ζει, κινείται, αναπνέει, εργάζεται, ξεκουράζεται, ψυχαγωγείται... Είναι ευχάριστα όλα αυτά... Όμως μόνο για μια στιγμή. Οσο διαρκεί αυτό το συναίσθημα οτι κάτι θ' αλλάξει στο καλύτερο. Μετά επανέρχεται η πραγματικότητα, η καθημερινότητα, το σήμερα... ❶

MARKET αρβανιτιδης &

μαζί
συμφέρει!!!

Η πρόσθεση που μειώνει τις τιμές!!!

**ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΣΙΓΟΥΡΗ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΗ
ΓΙΑΤΙ ΜΙΛΑΜΕ
ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΓΛΩΣΣΑ
ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ!!!**

Η μεγαλύτερη αλυσίδα
Σούπερ Μάρκετ
στην Κεντρική Μακεδονία.

87 καταστήματα στην
Θεσσαλονίκη-Χαλκιδική
Ημαθία - Πέλλα - Πιερία ς

Οι Παναγίες

Η λαμπρή ιστορία της Παναγίας Σουμελά γεννιέται από τη στιγμή που ο Ευαγγελιστής Λουκάς φιλοτεχνεί την θαυματουργική εικόνα της το 56 μ.Χ., η οποία και τοποθετήθηκε σε ναό της Αθήνας έως το 380 μ.Χ.

Επόμενη χρονιά - σταθμός το 386 μ.Χ., εποχή του Βυζαντινού αυτοκράτορα Θεοδοσίου του Μεγάλου και πλήρους αίγλης του Βυζαντίου, οπότε και η εικόνα "επιλέγει" να μετοικήσει στην περιοχή του Πόντου με τρόπο θαυματουργά.

του Βερμίου

Παναγία η Βλάχα, έτσι λένε τη δική τους Παναγία οι Σελιώτες και την γιορτάζουν με την καρδιά τους, στην καρδιά του Αυγοΐστου. Τον Δεκαπενταύγουστο. Η εικόνα της αγιογραφήθηκε από ένα μοναχό του Αγίου Όρους τον 18ο αιώνα, όπως λέει η παράδοση...

νημά μας), στο παρεκκλήσι της Αγ. Βαρβάρας σε απόσταση ενός περίπου χιλιομέτρου από τη Μονή. Επόμενος σταθμός το 1931, όταν ο Αρχιμανδρίτης Αμβρόσιος Σουμελιώτης, μετά από ενέργειες Ελλήνων προσφύγων από τον Πόντο, μεταφέρει τα κειμήλια στην Αθήνα όπου και φυλάσσονται στο Βυζαντινό Μουσείο της πόλης.

1951: έτος - υρόσημο, καθώς κάποιοι αθεράπευτοι νευραλγοί των αξέχαστων πατριδίων, με την αρωγή και άλλων ευσεβών χριστιανών, επιτυγχάνουν την παραχώρηση της Εικόνας της Παναγίας στα Σουματείο "Παναγία Σουμελά", το οποίο και αρχίζει την ανέγερση της Μονής στο όρος Βέρμιο πάνω από το χωριό Καστανιά.

Από το 1952 και μετά, το προσκύνημα της Παναγίας Σουμελά, αναδεικνύεται σε Ιερό Σύμβολο και τόπο συνάντησης και προσευχής όλων των Ελλήνων και ιδιαίτερα αυτών ποντιακής καταγωγής, οι οποίοι κατά χιλιάδες συρρέουν κυρίως στις 15 Αυγούστου, ημέρα της Κοίμησης της Θεοτόκου.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε τα πλέον σημαντικά κειμήλια που ανήκουν στην πλούσια μου-

Ο Ποντιακός Ελληνισμός - όπως άλλωστε μαρτυρούν τα πάμπολλα μνημεία που ανακαλύφθηκαν εκεί, επί 3000 χρόνια γράφει τη δική του λαμπρή ιστορία, ιστορία παράλληλη με αυτήν της μητέρας Ελλάδας - αποκτά με την ανέγερση της Ιεράς Μονής στην καρδιά του όρους Μελά, ένα ιδιαίτερα πολύτιμη σύμβολο.

Εδώ πρέπει να αναφέρουμε τους Αθηναίους μοναχούς Βαρνάβη και Σωφρόνιο, οι οποίοι ακολούθησαν την πορεία της εικόνας και έγιναν κτήτορες της Ιεράς Μονής.

Τα χρόνια κυλούν με την Παναγία Σουμελά να διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στην ιστορία του Ποντιακού Ελληνισμού, ώσπου φτάνουμε στο 1922 και στον ξεριζωμό του Ελληνισμού της Ανατολής από τις προγονικές του εστίες. Οι περισσότεροι μοναχοί εγκαταλείπουν τη μονή εκτός από τον ηγαυμένό της και ελάχιστους ακόμη μοναχούς, οι οποίοι και αναγκάζονται με τη σειρά τους να την εγκαταλείψουν λίγο αργότερα το 1924. Εγκαταλείποντας το "σπιτικό" τους, θάβουν την εικόνα της Παναγίας με άλλα σημαντικά κειμήλια, όπως έναν σγαυρό και ένα χειρόγραφο Ευαγγέλιο (τα οποία και βρίσκονται στο προσκύ-

σειακή συλλογή του Ιδρύματος, όπως ο Σταυρός που περιέχει μέγιστο τμήμα από το Τίμιο Ξύλο και ανήκε στο αυτοκρατορικό θησαυροφυλάκιο των Κομνηνών (αυτοκρατόρων της Τραπεζούντας) και έγινε δωρεά στη Μονή τον 14ο αιώνα από τον αυτοκράτορα Μανουήλ Γ' τον Μεγαλοκομνηνό, ένα χειρόγραφο Ευαγγέλιο, έργο του δεύτερου κτήτορα της Μονής Οσίου Χριστοφόρου, που χρονολογείται από το 644 μ.Χ., ένας κεντημένος επιτάφιος που χρονολογείται από το 1738 μ.Χ. και πλήθος άλλων ιερών σκευών, αμφίων, εκκλησιαστικών βιβλίων κ.λ.π. Αιώνες τώρα, η Παναγία Σουμελά είναι έννοια ταυτόσημη με υπέρτατη προσφορά σε εθνικό, χριστιανικό, κοινωνικό, πνευματικό και πολιτιστικό τομέα. Είναι συνυφασμένη με την ιστορία του Παντιακού Ελληνισμού, ο οποίος, άλλωστε, αν και ξεριζώθηκε από τις προγονικές του εστίες δεν παύει ποτέ να κρατάει βαθιά μέσα του, όλες τις μνήμες του ιστορικού παρελθόντος του.

Ευχαριστούμε τον μοναχό π. Γεράσιμο Μπεκέ, υπεύθυνο του γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων της Μητρόπολης, για το πλούσιο φωτογραφικό υλικό από τον εορτασμό της Παναγίας Σουμελά, που διέθεσε στο "λάμδα"

Παναγία Σουμελά

120

Δ

Περισσότεροι από κάθε άλλη χρονιά ήταν φέτος οι πιστοί που ανηφόρισαν στην Παναγία Σουμελά, στην Καυτανιά της Βεροίας, στους πρόποδες του Βερμίου, για να προσκυνήσουν τη θαυματουργή εικόνα της Παναγίας και να φέρουν τα τάματά τους. Στο Αρχιερατικό Συλλείτουργο που εψάλη το πρωί του δεκαπενταύγουστου χοροστάτησαν οι Μητροπολίτες Βεροίας-Ναούσης κ. Παντελεήμων, Δημητριάδος, Ιγντίσιος και Καβάλας, Προκόπιος. Τις εκδηλώσεις του διημέριου διοργάνωσε το Ίδρυμα "Παναγία Σουμελά" με τη συμπαράσταση της Μητρόπολης της Αυτοδιοίκησης, των Ποντιακών Σωματείων, κ.λ.π.

Γνωστό είναι το έντονο Ορθοσκευτικό συναίσθημα του πρώην υπουργού του ΠΑΣΟΚ κ. Στέλιου Παπαθεμελή και του Ηραθιώτη βουλευτή της Ν.Δ. κ. Ηλία Φωτιάδη. Στη γιορτή της Παναγίας, τη μεγάλη αυτή μέρα για την Ορθοδοξία, δεν έχασαν την ευκαιρία και μετέλαβαν της Θείας Κοινωνίας.

η Βιβλιοθ

Ο π. Πρωθυπουργός και επίτιμος πρόεδρος της Ν.Δ. κωνσταντίνος Μητσοτάκης τιμήθηκε φέτος αιό το Ίδρυμα "Παναγία Σουμελά" με τον Μεγαλόσταυρο των Μεγάλων Κομνηνών και αναγορεύ-

τηκε σε Μέγα Ευεργέτη διότι επί πρωθυπουργίας του είχαν μεταφερθεί στην μονή της Καστανιάς, τα δύο ιερά κειμήλια της Σουμελά, ένα τμήμα του Τιμίου Σταυρού και το Ευαγγέλιο του Οσίου Χριστοφόρου, που φυλάσσονταν μέχρι τότε στο Βυζαντινό Μουσείο της Αθήνας. Τιμήθηκαν επίσης η κ. Ντόρα Μπακογιάννη, ως υπουργός Πολιτισμού της περιόδου εκείνης και ο κ. Άκης Τσοχατζάπουλος για την αδιάλειπτη παρουσία του στον εορτασμό της Παναγίας Σουμελά.

Ο υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Τσοχατζάπουλος και ο υπουργός Μακεδονίας - Θράκης κ. Παοχαλίδης εκπροσώπησαν την κυβέρνηση, ενώ εκ μέρους της Ν.Δ. παραβρέθηκαν ο κ. Σ. Τσιτουρίδης, η κ. Π. Φουντουκίδου, οι κ.κ. Ε. Χαϊτίδης και Π. Ψωμιάδης και οι βουλευτές Ημαθίας κ.κ. Χαλκίδης και Φωτιάδης. Παρών ήταν και ο Ημαθιώτης υπουργός Δημόσιας Τάξης κ. Μ. Χρυσόχοϊδης. Στα γραφεία του Ιδρύματος στη "Σουμελά" συγκεντρώθηκαν όλοι μαζί για τον καθιερωμένο καφέ και το κέρασμα και έκαναν φιλικά "κοινοβουλευτικά" πηγαδάκια, πέρα από τις πολιτικές αντιπαραθέσεις, με την ευχή της Παναγίας και των Μητροπολιτών.

Παναγία Σελιώτισσα

Το 1876 άρχισε να κτίζεται η εκκλησία της Παναγίας στο Σέλι. Σ' ένα χρόνο μέσα ο ναός τελείωσε και το 1877 εγκαινιάστηκε από τον

ταν αρεινό χωριά και συγκέντρωνε τον κόσμο, συνήθως, το καλοκαίρι. Στην καρδιά, λοιπόν, του Αυγούστου γιόρταζε η Παναγία και η καρδιά των Σε-

ναι του 18ου αιώνα φιλοτεχνήθηκε από έναν μοναχό του Αγίου Ορους. Σήμερα, ο επισκέπτης παρατηρεί σ' ένα χοντρό ξύλο μέσα στο ιερό να αναγρά-

Μητροπολίτη Βεροίας Πρακόπιο. Της έδωσαν το όνομα της Παναγίας, λόγω της γιορτής του 15Αύγουστου. Το Σέλι ή-

λιωταίν γέμιζε από τη Χαρη Της.

Η εικόνα που αναπαριστά την Κοίμηση της Θεοτόκου και εί-

φεται ότι η εκκλησία κτίστηκε το 1876 "δί' εξόδων των κατόικων της περιοχής".

Σύμφωνα με την ιστορία, η εκ-

Παραμονή της Παναγίας στο Σέλι, παλιός κόσμος ακολουθεί την λιτανεία της εικόνας

Μπροστά οι καβαλάρηδες με τα άλογα και πίσω τα όργανα. Έτσι γλεντούν οι Βλάχοι τον Δεκαπενταύγουστο και μαζι τους πολλά νέα παιδιά. Η επόμενη γενιά του Σελίου.

κλησιά της Παναγίας της Σελιώτισσας, βομβαρδίστηκε από τους Γερμανούς. Το βλήμα που έπεσε, άνοιξε μεγάλη τρύπα προκαλώντας ζημιά στο τέμπλο το οποίο αργότερα επισκευάστηκε.

Στο καμπαναριό της εκκλησίας διαβάζει κάποιος μία επιγραφή στα ρουμανικά, αφού όπως λέει η ιστορία το καμπαναριό χτίστηκε από Ρουμανόβλαχους.

Από τότε που η Παναγία βρήκε το σπίτι της στο Σέλι, οι κάτοικοι του χωριού την τιμούν και την γιορτάζουν με ευλάβεια κάθε 15 Αύγουστο εδώ και 124 χρόνια.

Φέτος στον εορτασμό συμμετείχε και τίαλι όλο το χωριό. Ο Λαυγαρικός Σύλλογος Βλάχων, ο Τουριστικός Όμιλος Σελίου και το τοπικό συμβούλιο διοργάνωσαν θρησκευτικές, καλλιτεχνικές και αθλητικές εκδηλώσεις που "ζωντάνεψαν" το χωριό και το έκαναν πόλο έλξης πολλών επισκεπτών και ιδιαίτερα νέων ανθρώπων που τελευταία έχουν κάνει "μόδα" το Σέλι, με παρέες που ανεβαίνουν στο χωριό, κάνουν ολιγαήμερες διακοπές και διασκεδάζουν στα νεολαιίστικα στέκια και στη "βόλτα" της πλατείας. 📍

Η εκκλησία της Παναγίας στο Σέλι. Το δέντρο στην αυλή έχει την ηλικία της εκκλησίας.

Όταν τα όργανα αρχίζουν στο Σελι ανάβει το γλέντι και ο χορός με το λαογραφικό συγκρότημα των Βλάχων.

ΤΖΑ

Το σύμβολο
της παιδικής παρούσας

κατάστημα
παιχνιδιών

με την αγορά κάθε ΣΑΚΑΣ

ΔΩΡΟ

Pokemon

και άλλα πλούσια δώρα

ΤΖΑ

Όλες οι φίρμες μόνο στο ΤΖΑ
Benetton, Sisley, O'NEILL, MEXX,
Lois, Naf-Naf, Baci D'Arturo,
Lyc Sac, Casharel

Raxos, με όλους τους
αγαπημένους σας ΗΡΩΕΣ
Barbie, Tweety, Tarzan, κ.α.

Nicki, φέτος με
ρολογάκια και φωτάκια

Τσάντες κλασσικές από 4.990
Σάκοι γυμνασίου από 1.990

ΤΖΑ

ΜΟΝΟ στο ΤΖΑ
τα ΠΑΝΤΑ σε ΣΧΟΛΙΚΑ

ΔΩΡΑ και τιμές
που ξετρελαίνουν

Αντωνιάδου - Εκατό Φωτεινή
Π. Τσαλδάρη 15 ΒΕΡΟΙΑ Τηλ. 0331 27170

UNITED COLORS
OF BENETTON.

Τα θαύματα της Παναγίας Δοβρά

Για πρώτη φορά βλέπουν το φως της δημοσιότητας

Κάθε Αύγουστο, παραμονή κι ανήμερα της Παναγίας, προσκυνήματα, τάματα, πράγματα και... Θαύματα, κι αφηγήσεις για διάφορα φαινόμενα μεταφυσικά, βλέπουν το φως της δημοσιότητας.

Στη Μονή της Παναγίας Δοβρά, που περισσότερο είναι γνωστή από την ιστορική μάχη και μεταγενέστερα από την "Παιδόπολη" που φιλοξενούσε σημαντικό αριθμό ορφανών αγοριών για πολλά χρόνια στους χώρους της, οι μοναχοί σήμερα, συχνά κουβεντιά-ζουν για πολλά "θεικά σημάδια" που συνέβησαν παλιότερα αλλά και πρόσφα-τα. Πράγματα που δεν τολμά κανείς να προσπαθήσει να τα εξηγήσει...

Δυό φορές το χρόνο η εικόνα της Παναγίας στη Δοβρά έχει όλα της τα τάματα. Τον 15 Αυγού-στο και της Ζωοδόχου Πηγής.

Η Παναγιά η Βεροιώτισσα...

Η Παναγία Δοβρά... πολιτογραφήθηκε από τα τιμιώτε-ρα χρόνια ως "η Παναγία η Βεροιώτισσα" για να ξε-χωρίζει από τη Σουμελά την Πόντια και τη Σελιώτισ-σα τη Βλάχα. Ήταν ο χώρος όπου συνέρεαν όλοι οι ντόπιοι κάτοικοι της Βέροιας τον Δεκαπενταύγου-στο. Όπως περιγράφει στα "Βεροιώτικα Χρονικά" ο αειμνηστος συγγραφέας και ποιητής Στέλιος Σβαρνό-πουλος " από βραδύς ξεκινούσαν με τα γαϊδουράκια ή πεζοί κι ανηφόριζαν την χαρούμενη πορεία αιμό το Λάκκο της Παναγίας και το Λιανοβρόχι. Προσκυνητές από παντού, κάτω στο απέραντο λιβάδι ξενυχτού-σαν με τραγούδια κι όργανα και χορό. Από τη δημο-σιά, ανηφόριζαν τα κοντινά χωριά. Ήταν τρανή γιορ-τή της Παναγίας. Ήταν μια φυγή από τις καθημερι-νές σκοτούρες κι ήταν το ξαπάσταμα από τις πολλές Λυγουσιτιάτικες δουλειές των ζευγαράδων κι ήταν το τέλος των πανηγυριών και των γιορτών γιατί από Αύγουστο χειμώνα...

Σ' όλη την έκταση του όμορφου και ηρωικού ταπίου στις πλαγιές και στα δένδρα ο κόσμος είχε χαρούμε-

να γιορτάσει. Η μελωδική καμπύνα υμνολογούσε ασταμάτητα και οι προσκυνητές παίρνανε τη χάρη της Παναγιάς από το αγιόνερι... Λύγια δεν βρίσκω για να τραγουδήσω αυτά το πανηγύρι που ήταν αωστή ευλογία του ουρανού και της γης..."

Θαύματα που δεν δημοσιοποιήθηκαν ποτέ...

Για το αγιόνερι της Δοβριά και τις θαυματουργές του ικανότητες, όπως και για άλλα μεταφυσικά περιστατικά, μιλήσε στο 'Αθύμα' με την άδεια του Μητροπολίτη Βεροίας και Ναούσης κ. Παντελεήμονα, ο πατέρας Διονύσιος Ανθόπουλος. Είναι η πρώτη φορά που δημοσιοποιούνται κάποια από τα Θαύματα της Παναγιάς Δοβριά, για τα οποία ο Μητροπολίτης ετοιμάζει ειδική εκδόση.

"Το μεγαλύτερο "θαύμα", που ζούμε εμείς εδώ στη Δοβριά, είναι αυτό που βλέπει ο επισκέπτης σήμερα ο' αυτόν τον ευλογημένο ιστορικό τόπο. Ήταν ένας τόπος γεμάτος βατοινίες και σε τρία χρόνια μεταμορφώθηκε με τη χάρη της Παναγιάς", λέει ιδιαίτερα συγκινημένος ο πατέρας Διονύσιος.

Ένα πανέμορφο Αρχονταρίκι αλλά και άλλα ενδιαφέροντα έργα, μεταμόρφωσαν πραγματικά το χώρο και δημιούργησαν ένα περικαλλές ταπίο.

"Όταν ιερόσφρατα, γινόταν οι εργασιές, στο κεντρικό κλίτος, δούλευαν ένας μοναχός και δύο μάστορες από κοντινό χωριό. Σ' όλα το διάστημα των εργασιών, έβλεπαν κάποιον καλόγερο που παρακολουθούσε πίσω από το κρημασώτ της εργασίες. Νόμιζαν ότι είναι κάποιος από τους πατέρες, χωρίς όμως να θυμούνται ότι δεν υπήρχε σκάλα που να οδηγεί στον γυναικωνίτη γιατί την σκάλα την είχανε βγάλει. Πώς μπορούσε, λοιπόν

να ανέβει κάποιος; Όταν το συνειδητοποιήσαν, ρώτησε ο ένας μάστορας "ποιός είναι αυτός;" και γύρισαν όλοι μαζί και είδαν έναν μοναχό, όχι πολύ μεγάλο στην ηλικία, με το κουκούλι του και την επίσημη ενδυμασία του, που μόλις τον κοίταξαν εξαφανίστηκε. Ξαφνικά. Πολλές φορές όμως, κοσμικοί ανέφεραν ότι έβλεπαν έναν μοναχό να ουμιάζει ή να εμφανίζεται στο μοναστήρι και ξαφνικά να εξαφανίζεται. Πιστεύουμε ότι πρόκειται για τον τελευταίο Ηγούμενο της Μονής, τον Γεράσιμο τον οποίο κρέμασαν οι Τούρκοι το 1822. Τον Ηγούμενο, που προφανώς χαιρέται, όπως και η Παναγιά που βλέπουν τα έργα που γίνονται στο Μοναστήρι..."

Ο πατέρας Διονύσιος, εξιστορεί και ένα άλλο περιστατικό. Μια γυναίκα που χειρουργήθηκε πριν τον Δεκαπενταύγουστο από καρκίνο στη μήτρα, μετά την επέμβαση δεν ουνήληθε κι έπεσε σε κόμα. Πέρασαν δέκα μέρες και οι γιατροί παρήτρυναν τους συγγενείς της, μιας

και ήταν νεκρός ο εγκέφαλός της να την αποσυνδέσουν από την μηχανική υποστήριξη. Η άρρωστη γυναίκα, - όπως αφηγήθηκε αργότερα στους μοναχούς η ίδια - είδε παρ' ότι ήταν κλινικά νεκρή, ένα όραμα. Αν και δεν ήξερε ότι υπάρχει το συγκεκριμένο μοναστήρι, είδε το λόφο και πίσω από αυτόν μια λάμψη. Μια γυναικεία φωνή της είπε: "Έλα σε μένα κι εγώ θα σε γατρέψω". Τότε είδε στο ίδιο όραμα ότι καθοδηγούμενη από την ίδια φωνή προχώρησε προς ένα σημείο που βρίσκεται λίγα μέτρα μακρύτερα από την εκκλησία, έσκαιψε στο χώμα με τα χέρια της κι ανακάλυψε μια μαρμαρίνη πλάκα με τη μορφή της Παναγιάς. Την πήρε και την απόθεσε στην κοιλιά της, παρ' ότι ο άντρας της, της είπε "μη σηκώνεις τέτοιο βάρος, είσαι χειρουργημένη". Αυτή επέμενε να βάλει στην πλάκα στην κοιλιά της και τότε εκπληκτοί οι συγγενείς και οι γιατροί διαπίστωσαν ότι άρχισε να συνέρχεται... Μετά από καιρό, επισκέφθηκε το Μοναστήρι και κα-

θότανε σε μια γωνιά σαν χαμένη. Τότε, όταν ρωτήθηκε από τους μοναχούς, τους εξιστόρησε την περιπέτειά της. Παλλά, όμως, λέγονται και για το αγίασμα της Μονής. Αυτό το αγίασμα που όταν ξεκίνησαν τα έργα έτρεχε με τέτοια δύναμη, που χάλαγε ό,τι προσπαθούσαν να φτιάξουν οι εργάτες. Προσπάθησαν να εκτρέψουν τη ροή του, αλλά δεν κατάφεραν τίποτε. Προσευχήθηκαν, απογοητευμένοι και την επόμενη μέρα το αγίασμα στέρεψε! Άρχισε πάλι να τρέχει, όταν τελείωσε το έργο και τοποθετήθηκε και η τελευταία πλάκα...

Κι άλλα πολλά, εξιστόρησε ο πατέρας Διονύσιος. Θαύματα της Παναγιάς Δοβριά, που κατέγραψαν με ευλάβεια οι μοναχοί και πρόκειται σύντομα να δημοσιοποιήσει ο μητροπολίτης κ. Παντελεήμων στο υπό έκδοση βιβλίο του.

τώρα πια...

κάθε μέρα **Τσαγκαροδευτέρια**

ΑΡΓΟΣΒΗΝΕΙ το ΕΠΙΓΓΕΛΜΑ του ΤΣΑΓΚΑΡΗ

Αν βρει το φως του ο Πλούτος, τότε παιδιά θα δουλεύει; Ποιόν τσαγκάρη θα 'χουμε; Ποιόν ναυπηγό; Ποιόν ράφτη;

Αυτά έγραφε ο Αριστοφάνης στον "Πλούτο", δηλώνοντας ότι ένα από τα αρχαιότερα επαγγέλματα ήταν οι τσαγκάρηδες. Το παπούτσι στην Ελλάδα έχει πανάρχαιη προέλευση. Από τα σανδάλια των αρχαίων προγόνων μας μέχρι το τσαρούχι, τη μπότα, το χασάπικο, το σκαρπίνι ή την γόβα και το πασούμι, το ελληνικό παπούτσι έκανε μια αξιοπρεπή διαδρομή σε χέρια ικανών μαστόρων που θα μπορούσαν να κάνουν τη χώρα μας από τις πρώτες στη "μόδα" και την παραγωγή υποδημάτων. Δυστυχώς όμως, δεν ήταν από τα επαγγέλματα που στήριξε το κράτος παρ' όλα που θα μπορούσαμε να είμαστε πιο μπραστά και από την Ιταλία. Εκεί, το είδαν αλλιώς. Εδώ, ρίξαμε το βάρος στα αγροτικά προϊόντα και αφήσαμε στην τύχη της τη βιοτεχνία... Αυτή είναι η μαρτυρία και το παράπονο των τσαγκάρηδων της περιοχής μας που ξεχάστηκαν, πίσω από τον ισόγκο με τα σύνεργα. Η σύγχρονη επαχή θέλει γρήγορο και μαζικής παραγωγής παπούτσι του υποπίου η ποιότητά δεν είναι ικανά ανάλογη και με την ακριβή τιμή του. Οι παλιοί τσαγκάρηδες ήταν καλλιτέχνες. Έφτιαχναν το παπούτσι στο χέρι, κομματάκι - κομματάκι με υπομονή και μαεστρία. Είχαν πολύ καλούς δασκάλους και εάν τα τσιράκια διέθεταν αντίληψη, αβελτάδα και υπακοή είχαν λαμπρό μέλλον.

Και πράγματι είχαν μέλλον τότε οι τσαγκάρηδες. Μετά τον πόλεμο (1945-50) το "παπούτσι" ήταν σε άνοδο. Ήταν οι εποχές που έλεγαν...μάθε τσαγκάρη το παιδί σου να μην πεινάσει ποτέ. Εξ' άλλου τότε όλα τα παιδιά μόλις μεγάλωναν λίγο, πήγαιναν σε μάτορα να μάθουν τέχνη. Βέβαια ο αρχιμάτορας δεν έδινε ποτέ πολύ θάρρος στα τσιράκια του. Για να γίνει κάποιος κάλφας (μάτορας) έπρεπε να δουλέψει

Ο Άγιος Σπυρίδωνας είναι ο προστάτης των υποδηματοποιών. Έτσι και οι τσαγκάρηδες, κάθε χρόνο τέτοια μέρα, κερνούσαν κονιάκ και σοκολατάκι, ενώ τη Μεγ. Πέμπτη και την Μεγ. Παρασκευή δεν χτυπούσαν ούτε καρφάκι.

πολλά χρόνια. Να ξεκινήσει να υιάζει καρφιά (τα οποία λόγω ακριβείας δεν τα πετούσαν αλλά τα ίσιωναν και τα ξαναχρησιμοποιούσαν) και μετά σιγά-σιγά -κι ανάλογα με το χέρι που είχε το τσιράκι- να προοδεύει και να αναλαμβάνει πιο υπεύθυνα πόστα. "Ήταν μια δουλειά με πολύ τυράννια, δουλειά για ...φυλακή, ήθελε χρόνο, υπομονή και επιμονή να φτιάξεις παπούτσι στο χέρι" μας λέει ένας από τους πιο παλιούς κι από τους ελάχιστους που έχουν μείνει, κατασκευαστής χειροποίητων υποδημάτων στη Βέροια. Ο Κριωνάς Αισιάπουλος και οι γιοί του συνεχίζουν την παράδοση και φτιάχνουν παπούτσια. Πολύ λιγότερα βέβαια απ' ότι παλιά που το μαγαζί έσφυζε από δουλειά, απασχολούσε μέχρι και προσωπικό για να προλαβαίνει τις παραγγελίες τόσο των πελατών όσο και της χονδρικής πώλησής σε μαγαζιά.

Σήμερα όσοι έχουν απομείνει είναι κυρίως επιδιορθωτές παπουτσιών. Τσαγκάρηδες με την έννοια της κατασκευής παπουτσιού είναι ελάχιστοι σ' όλη τη Μακεδονία. Ο Μιχάλης Αισιάπουλος ίσως να είναι και ο μοναδικός που στην ηλικία του εξασκεί αυτή την τέχνη με την πεποιθη-

Τρεις από τους παλιούς τσαγκάρηδες που αντέχουν ακόμα πίσω από τον πάγκο: Κρ. Αισιάπουλος, Ευ. Τσιαπάρας και Αντ. Δρακούλης.

Επίνω: Νίκος Σαρακατσάνος και Κριωνάς Λισιόπουλος
Κάτω: Παζζιότης, Πιπτοφίδης και Λισιόπουλος. Στο μαγαζί του τελευταίου μαζεύονται ακόμα οι υπαδηματούσιοι της Βεροίας,

ση ότι ... "και να μην αντέξει σαν τσαγκάρης μπορεί να δουλέψει σε οποιοδήποτε εργοστάσιο υπαδημάτων με τις υψηλότερες υπαιτήσεις πάνω στη δουλειά". Μέσα στο μαγαζί τους και με διάχυτη τη μυρωδιά του δέρματος και των υλικών του τσαγκαράδικου, μιλήσαμε για το πανάρχαιο επάγγελμα. Το χειροποίητο γιουζούτσι, δεν υπάρχει πλέον κόσμος να το πληρώσει. Γι' αυτό και τα παλιά τσαγκαράδικα δουλεύουν μόνο με επιδιερθιώσεις (σάλτες, τακούνια, κ.λ.π.) και με ελάχιστες παραγγελίες για κάποιους μερακλήδες, για άτομα με αναπηρίες ή προβλήματα στα πόδια ή για τις ενδυματολογικές ανάγκες των θεατρικών παραστάσεων του ΔΗΠΕΘΕ. Ο Κριωνάς Λισιόπουλος έμαθε την τέχνη α-

Παλιά οι τσαγκάρηδες ήταν όλοι τους γλεντζέδες - όπως οι ίδιοι παραδέχονται. Για τα γλέντια και τα ξενύχτια τους φημίζονταν.

Γι' αυτό κι από το ξενύχτι της Κυριακής δεν είχαν πολλή όρεξη για δουλειά τη Δευτέρα.

Έτσι ... ανακάλυψαν την Τσαγκαροδευτέρα.

Άλλοι λένε πως η Τσαγκαροδευτέρα προέκυψε από τον φόρτο των παραγγελιών τις οποίες "έκοβαν" τα

αφεντικά κάθε Δευτέρα. Την ημέρα εκείνη λοιπόν οι υπάλληλοι μάστορες και τα τσιράκια, επειδή δεν είχαν δουλειά να κάνουν, κάθονταν. Ήταν η Τσαγκαροδευτέρα τους.

πό τον παιπού του και από τον θεό του τον Γιάννη τον Ρεκόρ. Ο γνωστός τότε Γιάννης Λισιόπουλος, αν ζούσε στη σημερινή εποχή, ίσως να είχε εξελιχθεί σ' έναν μεγάλο σχεδιαστή μόδας στο χώρο της υποδήσης. Έχει τέτοιο ταλέντο στο να σχεδιάζει πρωτότυπα, καλαισθητα και καμψά παπούτσια που σε χρόνο ρεκόρ μπορούσε να καλύψει την πιο γρήγορη παραγγελία. Οι τσαγκάρηδες όμως θυμούνται και έναν ακόμη, πολύ καλό μάστορα, τον Μήτσο Παπαγεωργίου (ή Κατερινιώτη) ο οποίος έμαθε κοπτική σε όλα σχεδόν το συνάφι.

"Η κοπτική είναι το άλφα και το ωμέγα της τέχνης" μας λέει ο κυρ Κριωνάς και ο Μιχάλης. Είναι το πράιτο σε μια σειρά κινήσεων. Πώς γίνονταν όμως το παπούτσι; ρωτήσαμε. Έκοβες τα σιάμπια (πατρών) και έβγαζες το σχέδιο πάνω στο καλουπάδι, γίνονταν τα ψέδια, έραβες τα κομμάτια (παδιατζήδες) με γουρουνότριχα διότι δεν υπήρχαν βελόνες, μετά μαντάριζες και το δέρμα, γινόταν το παπούτσι.

Αυτή τη διαδικασία ακολουθούσαν οι τεχνίτες με πολλή υπομονή για να πετύχει το παπούτσι ακριβώς στο πόδι που προοριζόταν. Προηγούμενης βέβαια έπαιρναν τα μέτρα (σύμφωνα με τον τσαγκαράδικο πόντο των 7 χιλιοστών) σε όλες τις διαστάσεις: μάκρος, δυο φάρδη, κουντουπιέ και έκαναν το καλουπάδι ανάλογα με το σχήμα του ποδιού και τις ιδιαιτερότητες του στα δάκτυλα, τους κάλους, το κουντουπιέ, κ.λ.π.

Κωνσταντινολίτες οι πρώτοι τεχνίτες. Οι καλύτεροι τεχνίτες παπουτσιού σ' όλο τον κόσμο ήρθαν από την

ΝΟΥΒΑ CARPET

Χειροποίητα Χαλιά

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΑΚΤΑΝΗΣ

κεντρική αποθήκη

ΣΤΑΔΙΟΥ 173 ΒΕΡΟΙΑ

(3ο χιλ. ΒΕΡΟΙΑΣ-ΝΑΟΥΣΑΣ)

ΤΗΛ. 0331 24.128 FAX 74.284

ΑΝΟΙΞΑΜΕ

τις πόρτες της
κεντρικής αποθήκης
προσφέροντας σας τα
πάντα γύρω από το χαλί,
σε μια πλούσια συλλογή
καινούργια και καλύπτει κάθε σας
αισθητική, ποιοτική και
οικονομική απαίτηση.

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ

χειροποίητα
χαλιά ανατολής
στις
καλύτερες τιμές
της αγοράς.

περσιανά
παϊν

Χαλιά παραδοσιακά από Ιράν & Αφγανιστάν.
φτιαγμένα με τον παραδοσιακό τρόπο αϊνιζις
των κρηστών της
ερμούα. Μεγάλη
πλούσια σχεδίαση.

kazak

ινδικά
υφαντά

υφαντά
gabbah

χειροποίητο υφαντό
ινδικό gabbah

παραδοσιακά
αθηναϊκά
καπέλα υφαντά

χειροποίητα ελληνικά κελίμια
σε όλες τις διαστάσεις

ελληνικά
κελίμια

αλβανικά
nepal

χειροποίητα
αλβανικά
χαλιά nepal
σε μεγάλη
ποικιλία
σχεδίων
&
χρωμάτων

bukhara

Χειροποίητα ραββελ άρωμας πονήτας σε στρώφά
μαλλι Αργεντινής. Μεγάλη ποικιλία σε σχέδια & χρώματα σε
όλα τα μεγέθη και και κρεβατοκάμαρας.

παραδοσιακά
gabbah

Κωνσταντινούπολη. Ήταν οι πρώτοι που έφεραν τα σχέδια και έκαναν τα καλύτερα παπούτσια, εκείνη την εποχή. Τεχνίτες με "χρυσά χέρια" τους έλεγαν. Ήταν αυτοί που έντυσαν και αξιοποίησαν το δέρμα για την υψηλή αισθητική των ανδρικών και γυναικείων, κυρίως, ποδιών.

Μέχρι τότε ο κόσμος φορούσε ή τσαρούχια ή ένα εύκολο, πρόχειρο ή χοντροκομμένο παπούτσι. Ένα δέρμα, δηλαδή, γουρουνίσια που ψευταράβανε ίσα-ίσα για να καλύψουν τα κάτω άκρα. Οι Κωνσταντινοπολίτες τεχνίτες έφτιαχναν κομψά παπούτσια. Αυτοί που ήρθαν από κει μας έμαθαν κι εμάς και τους παππούδες μας την τέχνη". Από την πλευρά των πελατών - καταναλωτών αυτοί που ξεχώριζαν για την αδυναμία τους στο καλό παπούτσι ήταν αυτοί που προτιμούσαν τα χασάπικα, τα γαλλικά ή τα πιπαδίστικα με το λάστιχο στο πλάι. Τα χασάπικα έγιναν μύδα από τους χασάπηδες. Ήταν τα λαϊκά, τα μάγικα παπούτσια που τα φορούσαν οι χαρακτηριστικοί τύποι της εποχής με τα σακάκια στον ένα ώμο και το μανίκι κομμένο. Αυτά τα παπούτσια είχαν πατιέ καλούποδια, τετράγωνες μύτες και μάγουδα, τα ήθελαν με σεβρά δέρματα και με χοντρά βάρβουλα, αλλά προπάντων τα ήθελαν τριζάτα. Μάλιστα τα ζύγιζαν πριν τα φορέσουν για να έχουν το ίδιο βάρος και τα δυο παπούτσια. Ήταν

οι τύποι που πλήρωναν ακριβά τα χειροποίητα.

Δεν υποστηρίχθηκε το ελληνικό παπούτσι

Στην Ελλάδα από τα πρώτα Σωματεία εργαζομένων που συστάθηκαν προπολεμικά ήταν το Σωματείο των Τσαγκάρηδων. Γύρω στο 1950 υπήρχαν, μόνο στην περιοχή της Βέροιας, 120 τεχνίτες. Το Τοπικό Σωματείο άντεξε μέχρι το 1980 περίπου. Μετά, μαζί με το επάγγελμα, άρχισε να απενεργοποιείται κι αυτό. Οι τσαγκαράδες και όσοι τόλμησαν να ξεκινήσουν με κάποιες μηχανές μια μικροβιοτεχνία, δεν κατάφεραν να επιβιώσουν και να "αναΐξουν" τη δουλειά τους και τα φτερά τους. Όπως λένε, το κράτος δεν τους στήριξε, παρ' όλο που υπήρχαν μεγάλες προοπτικές στον κλάδο, με εξαιρετικούς τεχνίτες, κόπτες και σχεδιαστές. Δεν προμποτήθηκε το ελληνικό παπούτσι, όπως έγινε στην Ιταλία και την Ισπανία που δημιουργήθηκαν αλυσίδες παραγωγής. Μείνουμε πίσω να κοιτάμε τις άλλες χώρες να "καπελώνουν" την ελληνική αγορά παρ' όλο που οι δυνατότητες ήταν καλύτερες και η χώρα μας θα μπορούσε να έχει τα σκίπτερ.

Ακόμα και στο θέμα της εκπαίδευσης, δεν έγινε τίποτα σημαντικό. Ούτε μια κρατική σχολή σχεδίου. Ότι υπάρχει είναι ιδιωτικές προσπάθειες, μια στη Θεσσαλονίκη (Καρύδα) και μια στην Αθήνα.

Το ελληνικό παπούτσι, όπως λένε οι τσαγκάρηδες από την εμπειρία των επιδιορθώσεων, είναι πολύ καλύτερο από τα εισαγωγής και αξίζει να το πληρώσει και να το φορέσει κανείς.

Το χειροποίητο, έτσι κι αλλιώς, δεν υπάρχει πλέον. Τουλάχιστον ας μείνουμε κι ας επιμένουμε στο ελληνικό! Κάτι παραπάνω θα ήξεραν οι παλιοί τεχνίτες του, οι ενυπαμεινάντες δηλαδή τσαγκάρηδες, πρώην κατασκευαστές. 2

Γιώργος Νίκος Χατζηπάντος ΦΩΤΙΣΜΟΣ

Το Απόλυτο Κατάστημα για το Φωτισμό

Στον ιδιόκτητο χώρο 1000τ.μ. θα βρείτε
την μεγαλύτερη ποικιλία σε

- ✓ μοντέρνα και κλασικά
φωτιστικά
 - ✓ μοναδικά μπρούτζινα
μικροέπιπλα
 - ✓ καθρέφτες
 - ✓ διακόπτες
- ✓ επαγγελματικός φωτισμός

με ειδική φωτομετρική μελέτη
για υψηλή απόδοση,
ποιότητα και οικονομία

ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΟΣ Γ. ΠΑΝ. & ΥΙΟΙ Ο.Ε.
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ - ΠΩΛΗΣΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗ - ΔΙΑΝΙΚΗ
ΝΕΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΔΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΒΕΡΟΙΑ
ΤΗΛ. 0331 62006-71575

Αποκλειστικός Αντιπρόσωπος για την Ελλάδα

Εισαγωγή από Ιταλικούς - Ισπανικούς
και Γερμανικούς οίκους

βέροια - κάτω από την ελιά

ΛΑΜΔΑ

Κάθε μήνα το περιοδικό
ΛΑΜΔΑ ζει στον παλμό
της πόλης, αγκαλιάζει
τα γεγονότα του Νομού.
Διανέμεται μαζί με την
εφημερίδα ΛΑΟΣ
ΔΩΡΕΑΝ
στους συνδρομητές

**ΕΙΔΗΣΕΙΣ
ΓΕΓΟΝΟΤΑ
ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ**

**ΙΣΤΟΡΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ**

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ

Βενιζέλου 10, 59100 ΒΕΡΟΙΑ

ΤΗΛ. 0331 66913, 65025, FAX. 0331 66979

MONO

Η Νο1 ΕΤΑΙΡΙΑ

ΔΙΝΕΙ ΤΗ Νο1

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΟΛΑ ΣΕ 1

ΧΩΡΙΣ

προκαταβολή

0,65%

ΕΠΙΤΟΚΙΟ

60

μήνες εξόφληση

ΚΑΙ ΔΩΡΟ

το air condition
σε όλα τα μοντέλα

ΚΑΙ

ΚΑΙ με

ΚΑΙ έως

ATOS MPV Με 2.528.000
ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ, ΜΕ 52.902 ΤΟ ΜΗΝΑ

ATOS PRIME Με 2.698.000
ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ, ΜΕ 56.460 ΤΟ ΜΗΝΑ

ACCENT Με 2.988.000
ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΕ 62.528 ΤΟ ΜΗΝΑ

LANTRA Με 4.198.000
ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ, ΜΕ 87.849 ΤΟ ΜΗΝΑ

COUPE Με 4.748.000
ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗ, ΜΕ 99.359 ΤΟ ΜΗΝΑ

GALLOPER Με 8.598.000

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ - ΠΕΛΛΑΣ
Γ. & Κ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ Ο.Ε.Ε.

HYUNDAI

Στιγμές

Στις καλοκαιρινές αναμνήσεις θα αρχίσουν να... κατακρωρούνται σιγά-σιγά οι εικόνες και οι στιγμές από τις παραλίες και τις διάφανες θάλασσες, αυτής της ευλογημένης από το Θεό, χώρας.

Στη νύφη θα μπουν και οι καλοκαιρινές, μοναδικές ελληνικές γέυσεις. Χταποδάκια να λιάζονται, να περιμένουν τις παρέες και να ρίχνονται στα κάρβουνα για το πιο εκλεκτό μεζεδάκι του βραδινού τσίπουρου, εκεί που σκάει το κύμα. Δίπλα στη θάλασσα το ψάρι μυρίζει αλλιώς, μυρίζει δίχτυ, καφάσι και φύκι και ψαράδικους κόπους και αγώνες... Και του χρόνου με υγεία!

τώρα η μόδα στο δέρμα είναι

GILLIAN

Δ Ε Ρ Μ Α Τ Ι Ν Α Ε Ι Δ Η

D
O
N
N
A

Condor PALAZZO GILLIAN®

Δημόγεωργία Ταταριδουζλιοθήκη Ε

ΜΑΛΑΚΟΥΣΗ 6 ΒΕΡΟΙΑ ΤΗΛ. 0331 74426

Σιγά-σιγά πρέπει να μαζεύονται, για να αναζητήσουν θερμότερα κλίματα για τις εναέριες περιπέτειές τους. Θα μπορούσε κάποιος να τα φανταστεί σαν τις νότες του πενταγράμμου, πάνω στα ψυχρά καλώδια.

Θα μας λείψουν, είναι βέβαιο. Αλλά θα είναι αυτά που θα μας φέρουν πολύ σύντομα το επόμενο καλοκαίρι. Να ζήστε εκζή.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βερούδας

139

Το μαθήματα
 αρχίζουν. Ωρα για
 γνώση, αρκεί να το
 επιδιώξεις. Αρκεί και
 να μπορούν να σου
 την προσφέρουν. Να
 μπορούν να σε
 πείσουν για την αξία
 της. Όπως ακριβώς κι
 εσύ, ως νεαρός
 εποχικός εργαζόμενος,
 έπεισες με τη φωνή
 σου και την παρουσία
 σου για την αξία της
 αγοράς ενός
 κουλουριού. Ένα
 πρωινό δακιμασμένο
 για χρένια και
 αξεπέραστο για
 πολλούς. Το οποίο,
 ωστόσο, συνδέσαμε
 άστοχα με τις
 χαμηλότερες
 βαθμολογίες των
 μαθητικών μας
 χρόνων. Όπως
 ακριβώς την ιστορική
 ηρωίδα
 Ψυροκάταινα.

F

Fa Cadoro

Α Ε Ι Ε Σ

Ξεκίνησε από το λαιμό...
και έκανε τη γυναίκα να λάμψει ολόκληρη

Αφού Βαναγιωτίδη

κοσμήματα - ρολόγια

Κεντρικής 83 Τηλ. 0331 23,246 Βεροια

Από το 1965 η παράδοση συνεχίζεται

Στιγμές

Ο δρόμος είναι ο ίδιος. Εδώ όμως, το ...καύσιμο είναι φθηνότερο και η τιμή του δεν εξαρτάται από τη διεθνή συγκυρία. Εδώ, οι πιθανότερες τροχαίες είναι μηδαμινές. Εδώ, σου δίνεται η δυνατότητα να πας για τσιγάρο με τα πόδια. Εδώ, η απλότητα υπερέχει από την πολυτέλεια ενός σωρού από λαμαρίνες και καουτσούκ. Εδώ, υπάρχει η επικοινωνία, το συναισθημα. Το "όχημα" έχει όνομα, έχει ψυχή. Και κυρίως υπομονή...

Η πίστη για τον Έλληνα, για τον Ορθόδοξο Χριστιανό είναι οξυγόνο ζωής. Κι αυτό το διαπιστώνει κανείς τέτοιες μέρες σαν τον Δεκαπενταύγουστο. Ένα κερι στην Παναγία την Μεγαλόχαρη, μια προσευχή και μια ευχή στη κόρη της, να μας έχει καλά και μια λαχτάρα να αγγίξουμε την εικόνα ή να περάσουμε από κάτω. Η ανάγκη αυτή είναι που πολλές φορές απομακρύνει την υπομονή και την καρτερία και μας αφηνιάζει μέσα στον συνωστισμό και τον πανικό την ώρα της προσκύνησης. Ας είναι... Καλοδεκούμενα ακόμα κι αυτό από την Παναγία. Γιατί ξέρει και κατανοεί...

Saab 93 Convertible

205 άλογα στον αέρα

Με τον αέρα του δυνατού. Με τη σιγουριά του ωρολογιού.

SAAB 9-3 Convertible.

Κινητήρας turbo 2.0lt, 205 άλογα, ροπή 280 Nm στις 2.200 rpm και Trionic T7.

Επιτάχυνση 0-100 km μέσα σε 7,3", με τελική ταχύτητα 235km/h. Πόδι στο γκαζί, βλέμμα γεμάτο σιγουριά, αέρας ελευθερίας και έντονη αίσθηση ότι ο κόσμος όλος είναι δικός σας.

Και είναι δικός σας.

Κατεβάστε την υδραυλική οροφή μέσα σε 20", με το σιλό πάτημα ενός κουμπιού και αφήστε τον ήλιο να λάμψει για σας.

SAAB 9-3 Convertible.

Με 205 δυνατά άλογα ...είστε στον αέρα.

Επιπλέον, επικοινωνήστε με τον SAAB 9-3 στο 167 4 166 166 166

MASS

ΠΡΟΒΕΒΑΙΩΣ
ΑΝΤΙΡΥΠΑΝΤΩΣ
SAAB

Ε.ΕΚΑΤΟΣ

• 2 μ. Ειδική Σελή Οξείας • Διασφάλιση 30.000 χιλ. μίλι
• Πλήρες μέλος κλάσης οργάνωσης Εκτίμηση SAAB Ε.Ε.Ε.Ε.

Saab 9-3, SE Convertible turbo: 16.750.000 δρχ.

SAAB

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ

Η... σκοτεινή
πλευρά του
Βερμίου. Αυτή που
συνορεύει με τη
δυτική του
πλευρά.
Βασανισμένη από
τη ρύπανση ετών,
ωστόσο όμορφη
και εντυπωσιακή.
Η ρύπανση,
βλέπετε, δεν είναι
απαραίτητο να
είναι ορατή.
Προστατευτικό
τείχος προς τη
δική μας πλευρά,
ο τεράστιος
όγκος του
Βερμίου. Βουνό
της ζωής και για
το λόγο αυτό.

Μία ακόμη δυναμική και ιστορική καλλιέργεια για την περιοχή μας, οι αμπελώνες μας, το κρασί μας. Μία ακόμη απόδειξη ότι ο τόπος μας είναι ευλογημένος από το Θεό. Ευλογία, ωστόσο, που χρειάζεται και την ανθρώπινη παρέμβαση να αποδώσει καρπούς. Κι όταν η παρέμβαση αυτή έχει προοπτική και σχεδιασμό, η ευλογία θα πιάσει τόπο. Όταν στόχος της είναι το εύκολο κέρδος, τότε ούτε ο ίδιος ο Θεός δεν μπορεί να μας σώσει από τα χειρότερα.

Ο νέος φακός

PUREVISION™

αλλάζει το πρωινό ξύπνημα!

PUREVISION™

- Μοναδικός φακός, ο οποίος φοριέται χωρίς προβλήματα μέρα-νύχτα.
- Προσφέρει άνετη εφαρμογή από την πρώτη μέχρι την τελευταία μέρα
- Εξασφαλίζει υψηλότερη διαπερατότητα οξυγόνου κατά τη διάρκεια του ύπνου.

PUREVISION™ Κοιμάστε, ξυπνάτε και βλέπετε καθαρά και εκ του ασφαλούς!

Ξεχάστε τις παλιές συνήθειες.

Ο νέος φακός επαφής PUREVISION™ είναι ό,τι καλύτερο έχει να επιδείξει η εξέλιξη της τεχνολογίας στο χώρο των φακών επαφής.

Φορέστε τους και δείτε διαφορά!

Ζητήστε στα οπτικά καταστήματα

το ειδικό σύστημα/πακέτο PUREVISION™

BAUSCH & LOMB

Ρωτήστε για περισσότερες πληροφορίες τον εφαρμοστή σας.

Ο Π Τ Ι Κ Α
Σ Α Β Α ↑ Δ Η

ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 18
ΒΕΡΟΙΑ
τηλ.: (0331) 20335

Δημόσια ΧΡΙΣΤΩΔ. ΛΑΝΑΡΑ 1 ΗΛΟΥΣΑ τηλ.: (0332) 26686
Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ 2* & ΚΩΝ.ΠΟΛΕΩΣ 1 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ τηλ.: (031) 870.262

ΤΡΥΓΟΣ

το μεγάλο πανηγύρι του Διόνυσου

Πηγές: Για τα λαογραφικά στοιχεία σχετικά με τον τρύγο, περιοδικό "Νιάουστα".
Για την αμπελοκαλλιέργεια στη Νάουσα, πήραμε στοιχεία από την γεωπόνο
Καράλλα Σπινθηροπούλου και από το περιοδικό "Νιάουστα"
μεταμένο του γεωπόνου Άλκη Γεωργαντάκη.
Τους ευχαριστούμε πολύ.

Μία φορά κι έναν καιρό στη μια από τις τρεις κώρες του Βερμίου, τη Νάουσα, που βρίσκεται ξαπλωμένη ανάμεσα στην αγκαλιά του καταπράσινου βουνού που της χαρίζει δώρα πολλά μέσα απ' τα σπλάχνα του, με πρώτο το κρυστάλλινο νερό του και απ' την άλλη ενώνεται με

φταν αργότερα με την πένα τους με πολύ μεράκι και ανάμεικτα συναιθήματα χαράς και νοσταλγίας να τροποποιήσουμε τα γραπτά τους, δημοσιεύουμε παρακάτω το κείμενο της Ελένης Μήτσαλα για τον Νασουαίικο τρύγο, διανθισμένο μ' σπουδάσματα από τα χρονογραφήματα του Ν. Σπάρτη "Οι κλαδιφτάδοι και ου

στά από κάθε σπίτι για να μουσκέψουν. Οι κάδες είναι ξύλινα δοχεία με κυλινδρική την πλάγια επιφάνεια, ανοιχτά από την πάνω μεριά, που έχουν ύψος 1,10 μ. και διάμετρο 1,5 μ. περίπου. Τα βαένια έχουν το σχήμα βαρελιού, μόνο που είναι κατά πολύ μεγαλύτερα αφού έχουν χωρητικότητα μέχρι και 2.500 οκάδες (2.750

*Μπαίνω μεσ' στ' αμπέλι
σαν νοικοκυρά*

*να κι ο νοικοκύρης από μακριά.
Αϊντε νοικοκύρη, να τρυγήσουμε
κόκκινα σταφύλια να πατήσουμε
να πάμε στην Φραγκιά
να τα πουλήσουμε
γρόσια και φλουριά
να καζαντίσουμε...*

τον απέραντο κάμπο απ' όπου παίρνει τη ζωή της, τον γευστικό και ευλογημένο καρπό, τα σταφύλια, οι κάταικοι της που ζούσαν ήσυχια όλο τον χρόνο με τις μικροχαρές και τις ανησυχίες τους, τον Σεπτέμβρη έρχονταν ο τρύγος για να τους παρασύρει στα μαγικά μονοπάτια του Διόνυσου. Με τρόπο μοναδικό, που θα ήταν αδύνατο ν' αποδώσουμε, εμείς οι νεότεροι, γνωστοί Νασουαίοι λογογράφοι εξιστορούν το τελετουργικό και τη διαδικασία του τρύγου. Και επειδή θα ήταν κάτι παραπάνω από "ιερουουλία" γι' αυτούς που τα έζησαν και τα κατέγραψαν

τρύγους", "Για τα' αμπέλι" κι του κρασί στη Νάουσα" και της Ιφιγένειας Διδασκάλου "Ο τρύγος στ' αμπέλια". Είναι φανερό ότι στις γιορτές του κρασιού της αρχαιότητας έχουν τη ρίζα τους πολλές από τις συνήθειες που σχετίζονται με τον τρύγο, τις οποίες παραδίδει αναλλοίωτες ο πατέρας στο γιό κι αυτός στον δικό του. Αρκετές ημέρες πριν από το μεγάλο πανηγύρι του τρύγου αρχίζουν οι προετοιμασίες στα σπίτια. Το πρώτο σημάδι του τρυγητού είναι οι "κάδες" και τα "βαένια" που βγαίνουν στο δρόμο μπρο-

κιά περίπου). Επάνω υπάρχει ένα άνοιγμα, που να χωρά ίσα ίσα άνθρωπο, η πάρτα. Γεμίζουν με νερό κάδες και βαένια, για να φουσκώσει το ξύλο και να κλείσουν οι χαραματιές, που υπάρχουν ανάμεσα στα σανίδια. Όλη η πόλη μοιάζει με τεράστιο οινοποιείο, με τα παραταγμένα βαένια στις δυό πλευρές του δρόμου, στα περισσότερα σπίτια υπάρχουν τρία ή τέσσερα, σ' άλλα λιγότερα σ' άλλα περισσότερα. Από καιρό είναι έτοιμα τα καλάθια, χοντρά και ανθεκτικά, πολλά πλεγμένα από τους ίδιους τους αμπελοργούς. Είναι έτοιμα και πε-

ριμένουν τα χέρια που θα τα κουβαλήσουν και θα τα γεμίσουν με τον μαύρο καρπύ. Και τρέπεται να είναι γυναικεία τα χέρια αυτά. Η Ναουσοαία όμως δεν είναι σωστά να πάει στο αμπέλι. Πολάτι και φυλακή της είναι το σπίτι της. Η δουλειά έξω από το σπίτι θεωρείται ακόμα μεγάλη ντροπή, γι' αυτό το προσωπικό συγκεντρώνεται από τα γύρω χωριά. Είναι γυναίκες εργατικές, σινηθισμένες στη δουλειά, που έρχονται κάθε χρόνο στη Νάουσα, για τον τρύγο. Τις φωνάζουν 'μόμιες'. Αυτές φιλοξενούνται όλες τις μέρες της δουλειάς στο σπίτι του νοικοκύρη.

Για τις 'μόμιες', η μαμά Σούλα του Σπάρταη, Ναουσοαία κυρά αφηγείται στην νταπολαλιά της στο κείμενο της Λιδασκάλου:

"Α' τη Σμίξη κι ως του Μισουδέντρου, απ' του Γάστρου ως του Γκόμνουβου κι ως την Καρβίδα, γόμουζαν τ' αμπέλια κόκκινις φρούστις. Ήταν οι 'μόμηις - οι μαζώχτρες' - απού τα' Αρκουδοχώρι, του Ίσιόρνου βαν του Σούμπουτοκού, με τις κόκκινις φρούστις, τα' ύσπρα τα γαλατένια ποικάμισα κι τα τσίπινα τ' άσπρα μι τα λουλουδία κι τις ιτριές. Ήταν κι οι άλλους απού την Εδεσσα και την Γουμέντσα".

Και έρχεται η πρώτη μέρα αμέσης μετά τη φορτή του Σταυρού στις 14 Σεπτεμβρίου. Από το βράδυ είναι τα πάντα έτοιμα: καδιά, καλάθια, καντάρια. Πολύ πριν ξημερώσει, όλοι είναι στο πόδι, ετοιμάζονται και ξεκινούν. Σχηματίζουν μία παμπή, που μοιάζει να πηγαίνει σε πανηγύρι μάλλον παρά σε δουλειά. Μπροστά η γκάιντα παίζοντας χαροίμενους σκοπούς, ακολουθούν οι μόμιες, σαν σύγχρονοι θηλυκοί σειληνοί. Στο κεφάλι φορούν άσπρα κεφαλόδεσμα. Είναι στολισμένες με λουλουδία. Στα χέρια κρατούν το καλάθι και προχωρούν χορεύοντας και τραγουδώντας το σκοπό της γκάιντας. Μα-

ζί τρέχουν και τα παιδιά, που μέρες περίμεναν αυτή την ώρα. Πίσω σιγοντάρουν το τραγούδι τα μεγάλα κουδούνια, που είναι κρεμασμένα στο λαιμό των αλόγων. Αυτά είναι φορτωμένα με τα καδιά - ξύλινα δοχεία, ανοιχτά από πάνω, μέσα στα οποία μεταφέρονται τα σταφύλια - στολισμένα και αυτά με λουλουδία. Ο κάθε κερατζής (αχθοφόρος) έχει κάνει πλεξούδα την ουρά του αλόγου του και έχει κρεμάσει σ' αυτήν πολύχρωμες κορδέλλες. Ο ήχος των κουδουνιών αντίμα με την αυριχή φωνή της γκάιντας αντιλαλεί στον κάμπο απ' άκρη σ' άκρη.

Η πομπή φθάνει σ' αμπέλι, ο ήλιος ακόμα δεν έχει καλά καλά ανατείλει, αλλά η δουλειά αρχίζει. Τα καλάθια γεμίζουν και αδειάζουν. Το τραγούδι συνεχίζεται.

"Δούλευαν με κέφι, με γέλια και με πειράγματα, γράφει η κ. Λιδασκάλου. Για να πειράξουν τις γυναίκες, οι άντρες τραγουδούσαν:

"Κάτου στου γιαλό στην άμμου, κάνουν τα καθούρια γάμου κι παντρεύουν τη Μαλάμου.

Κι τη δίνουν κι την ιάζουν τέντζερν χωρίς καπάκι, χαλκοιτσουκι δίχως πιάτου πυρουστιά μ' ένα πουδάρι.

Ένα αμπέλι στου Κουκούλι κούτσουρου δεν απαιτάζει.

Έχει μια σικιά στη μέση που ταράζεται να πτέσει.

Κάμει σύκα σαν σφουρντίλια σκουληκιάρικα κι ουλίγα.

Δα τρυγήσοιμε τ' αμπέλια, δα γιουμάσοιμε τα βαρέλια".

Κι έπαιρναν την απάντηση:

"Όυ μπάκακας απάδησιν αυτού του παραθύρι

κι η μάνα του τούν ήλην, πουί πας, αμπρέ Ζαφείρη;

- Έχου αμπέλι στου γιαλό κι πάου να του τρυγήσου

να δάσκου λήα στου λαγό κι ουλίγα στου δραγάτη".

Τα τραγούδια ακούγονταν απ' τη Χοινοτριπισούγκλα ως του Κουκούλι κι απ' του Νταλαμάρι ως

τη Τζουμέλα και του Στύλου. Μελί-σια, θαρρείς, ήταν τ' αμπέ-λια σπού ανθρώ-πους, απού καδιά, απού τρυγουκάλαθα κι άλλουγα. Τα κουρίτσια άλο γέλια και τραγούδι:

Λευκαίνει η κόρη το πανί στην άκρα στο νιρό τους κυριατζήδης που πιρνούν μι τα καδιά λαλούσαι μην του πατήσσι, μπρέ πιδιά, θιρ-μουτρακακαλούσαι γιατί θέλου τουκάμισα να ράφου του γαμπρού. Αυτά γένουνταν στ' αμπέλια.

Κι μέσα στη Νιάουστα; Σ' όλους τους δρόμους που ανέβηναν οι κυ-ρατζήδης, έβγιναν οι γύφτοι κι γύ-ριαν:

- Α, κι του χρόνου, μπάρμπα. Φέρε κανένα σταφύλι. Έδουνάμι, θυμούμι, μι τόνα του χέρι ημείς κι ου Θεός μας έδουνι με τα δυό και τα "καλά της γης". Τώρα, δουξασμένοι τ' όνομά του, χαλκασάμι άλοι.

Τα σταφύλια ρίχνονται στα καδιά. Δυό παλικάρια τα ζυγίζουν με το καντάρι. Το κάθε καδί πρέπει να έχει 50 οκάδες ακριβώς. Αν έχει λι-γότερες, πατούν τα σταφύλια με το πατητήρι ώστε να δημιουργη-θεί χώρος, για να ρίξουν και άλλα. Όταν συμπληρωθεί το φόρτωμα ο κερατζής το ανεβάζει στο σπίτι, αδειάζει τα σταφύλια στην κάδα που είναι και αυτή υτολισμένη με λουλούδια και ξανακατεβαίνει. Ο δρόμος όλη την ημέρα δεν ησυχά-ζει από τα ζώα που διασταυρώ-νονται άλλα με βαρύ φορτίο και άλλα με κούφιο.

Και έρχεται το μεσημέρι. Η κούρα-ση αρχίζει να βαραίνει τα χέρια των δουλεϊτάδων. Είναι ώρα για φαγητό και ξεκούραση. Η νοικο-κυρά έχει στείλει από το σπίτι τη γκαβάνια (σκεπαστό χάλκινο δο-

χείο για την μεταφορά φαγητού) με το φαί, κασί-κι, σπιφάδο εί-ναι η "σπεσιαλι-τέ", μπορούμε να πούμε του τρύ-γου, σπιτικό ψω-μί, μπάτσιο και την κάφα με το κρασί.

Κι όταν έπερτε η νυχτιά, έρχονταν η στιγμή για το αυ-θόρμητο γλέντι στα κτήματα και την πανηγυρική επιστροφή στην πόλη, με την γκάιντα να προηγεί-ται, τις μόνιμες ν' ακολουθούν τραγουδώντας και χορεύοντας χωρίς να λογαριάζουν την κούρα-ση της ημέρας και τελευταία τ' ά-λογα βαρικροταμένα, να κλεί-νουν την πολύχρομη αυτή πο-μπή. Τις εικόνες αυτές περιγράφει με πολύ γλαφυρότητα ο Ν. Σπάρ-τοης:

"Το βράδυ άναφταν φουτχιές στην ώρα του δείπνου κι μικροί έ-βαναν γκόνιτα ή νταούλια. Ολοι-νοι τραγουδούσαν κι χόρηβαν τρουγιούβρου στις φουτχιές. Κι ί-γλιπεις ιδώ φουτχιά, εκεί φουτ-χιά! Σηκώνουνταν χαραές γιόμου-ζαν τα καλάτσια κι τάριχναν στα καντριά που τα πατούσαν μη του πατητήρι. Μινιά φούρκα μη τρία-τέσοηρα τσιόπουρα (ένα κλουνά-ρι από κουτσουπιά). Γιατάρνας φουρτώνουνταν τ' άλλουγα μη τα καντριά για να παν τα σταφύλια στη Νιάουστα, στου κιλάρι. Τά-λουγα είχαν στου λιμό τους τρανά κουδούνια κι κουρδέλις χροματι-στές πουλλά ουρνέκια στη χαίτη κι τη νουρά.

Τα καντριά τα ζύγιαζαν μη του καντάρι για νάχουν πινήντα ου-κάδεις του ένα. Τάλουγα ανέβη-ναν απού την Παλιούστραπα σαν κουπάντια κι οι Αγιουργίτοι στου Μουνοχό τουν πλάτανου, στου Αγιαθανάση κι του Φόρου στέκου-νταν μη τα τσουκάλια κι γύριβαν

Για τους άνδρες όμως κάτω στην αυλή η δουλειά δεν έχει ακόμα τελειώσει. Κάποιος πρέπει να μπει στην κάδα ξυπόλυτος, με καθαρά πόδια για να πατήσει τα σταφύλια. Πατά με μικρά στριφτά βήματα. Σε κάθε πάτημα τα πέλαμα βουλιάζουν όλο και βαθύτερα. Το κρασοστάφυλο γίνε-ται μούστος, μαύρος και γλυκός. Τον χύνουν με τον κουβά στο βαρέι, για να ρίξουν στη θέση του άλλα σταφύλια από-τητα και ο αργός ιδιότυπος αυτός χορός πάνω στα σταφύλια συνεχίζεται μέχρις ότου τελειώσουν όλα.

Και έρχεται η ώρα της ανάπαυσης. Τα πάντα ησυχάζουν και μόνο ο δραγάτης εξαγρυπνά στο κτήμα πάνω στη δραγά-σιά του (καλύβι πάνω σε πασσάλους), για να φυλάει τα αμπέλι από τους στα-φυλοκλέφτες.

Το πρωί πάλι η ίδια διαδικασία, η ίδια χα-ρά, το ίδιο πανηγύρι και αυτό για 15 μέ-ρες περίπου, όσες κρατάει ο τρύγος.

Από το πάτημα της τελευταίας βραδιάς κρατούν μούστο καθαρά, χωρίς τσίπουρα (φλοΐδες, τσαμπιά και κουκούτσια σταφυλιών) για τις ανάγκες της νοικοκυράς τώρα.

"Οι Μακεδόνισσες νοικοκυρές τα χρόνια εκείνα, τρα-βούσαν μούστο από τα πατημένα σταφύλια και τον φύλαγαν στα τηλίνα κιούπια για τον χειμώνα. Εκα-ναν πετιμέζι και ρετσίλια, μουσταλευριές και σου-τζούκια.

Για να κάνουν την μουσταλευριά ή "μουστίπιτα" - ό-πως την έλεγαν, με ένα άσπρο χύμα "έκοβαν" τον μούστο, οπότε γίνονταν γλυκός. Τον έβραζαν κατό-πιν και τον "έδεναν", δηλαδή τον έπηζαν με νιαστέ και η "μουσταλευριά" ήταν έτοιμη. Την ποσπάλιζαν με κοιτανισμένη κανέλλα και την στόλιζαν με ασπι-ρμένα αμύγδαλα" όπως αναφέρει η Ιφιγένεια Διδα-σκάλου.

Ένα μέρος του μούστου γίνεται μέλι, με κόρες μέσα (κομμάτια από κολοκύθα) ρεντζούλια (ξεραμένες καρπουζόφλουδες) και κυδώνια καμματιασμένα. Με το υπόλοιπο γίνεται η μουστίπιτα (πηκτός χυλός μούστου και αλγεριαί που έχουν βρασθεί μαζί). Κά-θε σπίτι της γειτονιάς παίρνει το μεριδί του: ένα πιάτο. Λίγα κομμάτια μουστίπιτας ξεραίνονται στον ήλιο, για να δοθούν στα παιδιά τα Χριστούγεν-να όταν θάρθουν να πουν τα κάλαντα. Τέλος η νο-ικοκυρά κάνει και τα σουτζούκια που είναι και το νο-στιμότερο από τα γλυκά προϊόντα του σταφυλιού.

Για να κάνουν τα "σουτζούκια", περνούσαν σε κλω-στή μισά - μισά τα καθαρισμένα καρύδια, τα βου-τούσαν στον πηχτό με τον νιαστέ μούστο μια φο-ρά, κατάπι δεύτερη και τρίτη, ώσπου να σχηματι-σθεί χοντρό το σουτζούκι - ίδιο με χοντρό σαλάμι,

σταφύλια. Ντάϊ - μπάϊ - γκρόντε φάναζαν. Δάμει μιτάρμπα σταφύλια".

Όλος αυτός ο κόσμος παρουσιάζει ένα θέαμα, που αξίζει να το δει κανένας. Είναι δε μια από τις υπάνι-ες ευκαιρίες για τις κοπέλες, να βγουν από το σπίτι, χωρίς να παρεξηγηθούν. Όλα τα κορίτσια από τους πάνω "μαχαλάδες" συγκεντρώνονται σε γκαστά σπί-τια στην είσοδο και στο κέντρο της πόλης, για να δουν μέσα από τα υίτερα των παραθύρων τον τρύ-γο.

Στο σπίτι, μπροστά στην ανοιχτή πόρτα περιμένει η νοικοκυρά, ανασκουμπωμένη τις μόμιες. Από νωρίς έχει ετοιμάσει γι' αυτές πίτα σταρίσια, κολοκυθένια, φτιαγμένη με πολλή τέχνη. Ανεβαίνουν όλες στα α-πλόχωρο ανώγι με το σαφρά στη μέση.

λήψη και Διαβίβαση Εντολών γρήγορα και υπεύθυνα

αξιοπιστία

ταχύτητα

ασφάλεια

εχεμύθεια

εξειδικευμένο
προσωπικό

σύγχρονες
εγκαταστάσεις

ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ Α.Ε.

ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΕΝΤΟΛΩΝ

Κύρια κέντρα καλλιέργειας της τα οποία έχουν και σήμερα σημαντική ανάπτυξη σαν κέντρα αμπελοκαλλιέργειας εκτός της Νάουσας είναι η περιοχή του Αμυνταίου, Γρεβενών και Γουμένισσης. Πρόκειται για εξαιρετική ποικιλία η οποία σε κάθε περιοχή δύναται να παράγει και ειδικό τυπικό σίνο εντελώς διάφορο της άλλης (Μαύρο Νάουσας, Ροζέ Αμυνταίου, κόκκινο Γρεβενών) και φυσικά ανάλογα και με την εφαρμοζόμενη υινοποίηση. Τα φύλλα της είναι σφηνοειδή, αρκετά μεγάλου μεγέθους. Το τυαμί της μεσαίου μεγέθους. Η μόγα σφαιρική μεσαίου μεγέθους, χοντράφλουδη, χρώματος κυανομέλανος. Οι κληματίδες είναι κοντές, σκληρές και άρσιες. Επίσης, άλλες ποικιλίες που επικράτησαν μέχρι και σήμερα είναι: Η νεγκόσκα, το λευκό πρεκνιάρικο που λέγεται έτσι γιατί οι μόγες του είχαν τιάνω

τους πρέκνες, οι λευκοί κολακυθάδες, του γιατρού που το έφερε επί Τουρκοκρατίας από τα Ζαγυρωχώρια ο γιατρός Οικονομίδης, οι λυσιτάνες ή σαργκιουλίτικα με μικρές κόκκινες γλυκές μόγες, οι μαύρες βάρσιες που είχαν ζουμί σαν αίμα, τα κρύσταλλα της Νιάουσας, τα μαυρακούμωνα με μαύρες χοντρές μόγες και τα σαντζιά (Σενζώ), μαύρα γλυκά κρύσταλλα για φαγητό και κρασί.

Όσον αφορά την καλλιέργεια του αμπελιού, παλαιότερα γινόταν με το χέρι με τουπί, δικέλι και κασμά σε ξερικά εδάφη με τον κλασικό τρόπο του κυπελοειδούς σχήματος. Η φύτευση ήταν πυκνή πάνω από 450-500 κλήματα το στρέμμα και οι αποδόσεις ήταν πολύ χαμηλές, στο επίπεδο των 5 φορτίων το στρέμμα που αντιστοιχεί σήμερα σε 500-600 κιλά περίπου. Δηλαδή είχαμε 1 - 1,5 κιλά σταφυλιού κατά κλήμα. Για την αντιμετώπιση των ασθενειών ακόμη, οι αμπελοκαλλιεργητές χρησιμοποιούσαν χαλαζόπετρα και θειάφι. Μερικές από τις περιοχές όπου φύτευαν τ' αμπε-

λια στη Νάουσα ήταν: της Ζμίξης, της Γάστρας, της Καραγίδας και του Γαλασκιάνου που ήταν Νότια και Ανατολικά της πόλης και παρήγαγαν τους καλύτερους οίνους ενώ πιο άγονοι θεωρούνταν οι αμπελώνες του Κοικουλιού. Στα ψηλότερα τα μέρη φύτευαν Σαργκιουλίτικο που ήταν προτιμότερο και γλύκαινε περισσότερο. Εκείνο που αξίζει να τονισθεί όμως είναι ότι οι αμπελουργοί της επαχής πουλούσαν κρασί που το φτιάχναν οι ίδιοι και όχι σταφύλια όπως σήμερα που παραδίδουν στους συνεταιρισμούς της Νάουσας. Αυτόματα λοιπόν, μπορούσαν ν' αξιολογηθούν οι περιοχές που παρήγαγαν οίνο, σε αμπελότοπους πολύ καλής ποιότητας και υποδεέστερους. Και σήμερα όμως γίνεται μία προσπάθεια κατόταξης των αμπελώνων της ζωής.

Πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και πριν τιρουβληθεί από την φυλοξήρα η περιοχή, η καλλιεργούμενη με αμπέλια στη Νάουσα, κάλυπτε το μεγαλύτερο μέρος της εκτάσεως της Ναισίσης. Τα παραγόμενα τότε κρασιά εξήγοντο στο εξωτερικό ως οίνοι ποιότητας σε σημαντικές ποσότητες. Μετά την προοβολή από φυλοξήρα και τις δυσμενείς συνθήκες για τα κρασιά και αντίστοιχα για τα αιναιποιήσιμα σταφύλια, χαμηλές τιμές κρασιών, μεγάλο κόστος παραγωγής, χαμηλές στρεμματικές αποδόσεις που επικρατούσαν στην Ελλάδα μέχρι το 1955, η αμπελοκαλλιέργεια έρθινε. Παράλληλα η εμφάνιση της καλλιέργειας οπωροφόρων δένδρων στην περιοχή και η καλύτερη οικονομική απόδοσή τους απείλησε με ολοκληρωτικό αφανισμό την αμπελοκαλλιέργεια στη Νάουσα.

Μετά τη φυλοξήρα στα 1918 κι δώθι, γίνηκειν στη Νάουσα του Φυτώριου (εϊκέι τισυ είνι του Ινστιτούτου), απού Αμρικάνικα κλίματα. Εϊκέι ήταν διαφιντής ου Γιουπάνους Βλαχόπουλος. Εφκία-

ναν κι πουλούσαν φυτιά απού Αμρικάνικα κλίματα που πανουθό τους αμπόλιαζαν τις δικές μας τις ποικιλίες γιατί αυτά τα υποικείμενα άντιχαν στη φυλοξήρα (μνια ψίρα που ταιμπούσειν τις ρίζες) γνάφει για τα γεγνονά της εποχής ο Ν. Σπόρτσης.

Η Ελλάδα και ιδιαίτερα η περιοχή μας το 1950 βρίσκειται στο χαμηλότερο επίπεδο από απόψεως παραγωγής σταφυλιών, ποιότητας, τιμών και οινολογικής παραδόσεως. Χάρη στην ιδιωτική πρωτοβουλία και με την βοήθεια της πολιτείας άρχισε η αναμιέλωση της χώρας και της περιοχής. Ιδρύεται προς τον σκοπό αυτό το Αμπελουργικό Φυτώριο (όπου σήμερα είναι το Ινστιτούτο Φυλλοβόλων Δένδρων). Το αμπελουργικό φυτώριο διαθέτει δενδρύλλια των ποικιλιών αμπέλου μπολιασμένα σε αμερικανικά υποκείμενα.

Σήμερα το κρασί παρασκευάζεται σε σύγχρονα οινοπυεία. Στη Νάουσα παρά τις αρχικές δυσκολίες που αντιμετώπισθηκαν έχουμε αξιόλογη αναβίωση και ανάπτυξη της αμπελοκαλλιέργειας. Αυτό οφείλεται στην πολιτική της ιδιωτικής πρωτοβουλίας που εργάστηκε και αξιοποίησε τα ειδικά κίνητρα που θέσπισε η πολιτεία. ²

ένα μεγάλο κεφάλαιο της ναυτιλίας μας

Η νεότερη ελληνική ναυτιλιακή ιστορία μπορούμε να πούμε πως χαρακτηρίζεται από δύο ημερομηνίες ορόσημα.

Η πρώτη είναι η 16 Ιουλίου 1774 όταν υπογράφηκε η συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή, που αποτέλεσε το πιστοποιητικό για τη γέννησή της και η δεύτερη η 7 Ιανουαρίου 1947 όταν υπογράφηκε η οριστική παραχώρηση στην Ελλάδα των 100 Λίμπερτυ που αποτέλεσε το πι-

στοποιητικό για την αναγέννησή της'.

Πιστεύω ότι το απόσπασμα αυτό από τον πρόλογο του βιβλίου του Α.Ι. Ίζαμτζή 'Τα Λίμπερτυ και οι Έλληνες', αποδίδει κατά τον καλύτερο τρόπο την σημασία ενός από τα πιο σημαντικά κεφάλαια της σύγχρονης πολιτικής και οικονομικής ιστορίας του τόπου. Ένα κεφάλαιο για το οποίο δυστυχώς πολύ λίγα έχουν γραφεί και πολύ λιγότερα γνωρίζουμε.

Λίμπερτυ του αμερικανικού πολεμικού ναυτικού, με πλήρη οπλισμό, συμμετέχει σε νηοπομπή. Κατά τη διάρκεια του πολέμου τα λίμπερτυ ήταν εξοπλισμένα με οκτώ ΑΣΑ, ένα πυρηνόλο των 76mm μπροστά και ένα πυρηνόλο των 127mm πίσω.

Σ' αυτό λοιπόν το κομμάτι θα γίνει μία προσπάθεια σύνοψης της ιστορίας των Λίμπερτυ και ειδικότερα της πρωσφυράς τους στην ελληνική ναυτιλία. Με τον τρόπο αυτό δικαιολογώ και την έναρξη κατασκευής ενός μοντέλου, ενός ελληνικού Λίμπερτυ, που ξεκίνησε με την προσαρμογή των σχεδίων του στην κλίμακα 1/72 που είναι και η αγαπημένη μου στην κατασκευή μοντέλων πλοίων.

Ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος μόλις έχει τελειώσει. Η χώρα μας βγαίνει πολλαπλά τραυματισμένη και αν και είναι με το μέρος των νικητών παλεύει να επιβιώσει. Εδώ ο πόλεμος συνεχίζεται στην χειρότερη μορφή του. Ο εμφύλιος προξενεί τόσα τραύματα, όσα δεν 'κατάφερε' κανείς κατακτητής.

Και όμως μέσα σ' αυτή την καταιγίδα, κάποιοι άνθρωποι διορατικοί, κινούνται και ιαλεύουν για το αύριο, για την αναγέννηση ενός από τους πιο σημαντικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας, την ναυτιλία.

Ο πόλεμος έχει κυριολεκτικά αποδεκατίσει τον ελληνικό εμπορικό στόλο και την ακτοπλοία. Συνολικά 351 πλοία - φορτηγά και επιβατικά - χάθηκαν, περίπου τα 3/4 του στόλου μας. Ακόμη 5.000 ναυτικοί μας ήταν νεκροί ή ανίκανοι προς εργασία.

Αυτή ακριβώς την κρίσιμη στιγμή η απόφαση για την αγορά των 100 Λίμπερτυ ήταν η απόφαση σταθμός για την αναγέννηση του ελληνικού εμπορικού στόλου.

Η απόφαση αυτή ή ούτε εύκολη ήταν και το κυριότερο δεν είχε μόνο φανατικούς φίλους αλλά και φανατικούς εχθρούς.

Τόσο στην Αμερική όσο και στην Αγγλία από τον τύπο της εποχής πληροφορούμαστε ότι ασκούνταν πιέσεις προς την αμερικανική κυβέρνηση από αμερικανούς

και άγγλους εφοπλιστές να μεταβληθεί αυτή η πώληση.

Ταυτόχρονα στην Ελλάδα είχε διαμορφωθεί μία ισχυρή ομάδα "αντιλίμπερτικων" γύρω από την φιλοσοφία της ανεπάρκειας και αδυναμίας των συγκεκριμένων πλοίων να υπηρετήσουν το εμπόριο.

Χαρακτηριστικά αναφέρονταν στην μικρή ταχύτητα πλεύσης του πλοίου που ήταν 10 κόμβοι και στην τεχνική ναυπήγησής του που στηριζόταν στην ηλεκτροκίνηση. Δεν ήταν δηλαδή "καρφωτά" όπως μέχρι τότε ήταν η επικρατούσα τεχνική. Έτσι θεωρούσαν ότι τα πλοία αυτά και αντιεμπορικά ήταν και μικρό περιθώριο ζωής είχαν.

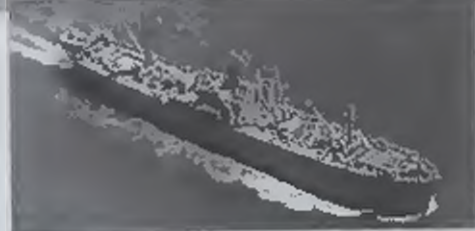
Η φιλοσοφία αυτή, απάρροια της αδυναμίας κατανοήσιμων νέων τεχνικών ναυπήγησης αλλά και των διαμορφούμενων συνθηκών στο εμπόριο εκείνη την εποχή, ήταν σ' ένα βαθμό δικαιολογημένη.

Συχνά οι θασιώτες της ομάδας των "αντιλίμπερτικων" επικαλούνταν τον τεράστιο - πραγματικά - αριθμό των Λίμπερτυ που κατασκευάστηκαν από τέσσερα μόλις χρόνια του Β.Π.Π. Συνολικά 2.770 πλοία(!). Μάλιστα το ρεκόρ κατασκευής του Λίμπερτυ "Ρόμπερτ Ε. Πέρυ" που ολοκληρώθηκε σε 4 μέρες, 15 ώρες και

29 λεπτά εδραίωνε την πεποίθησή τους ότι τα πλοία αυτά ναυπηγούντο με τον πήχυ(!).

Βέβαια αυτοί οι εκπληκτικοί αριθμοί έχουν σχέση με τις πιεστικές ανάγκες των συμμάχων στο ΒΠΠ να διατηρηθεί ένας αμείω-

LIBERTY SHIP! Bound for the Great Lakes

The SS JOHN W. BROWN, one of the surviving WW II Liberty Ships and the Last Operational Tugboat of WW II, will make an exciting month-long tour of nine ports in Lakes Erie and Ontario and the St. Lawrence this summer from 14 July to 21 August.

The BROWN and her all-volunteer crew, many of whom are WW II veterans, will call at Toledo, OH 14-20 July; Windsor, Ontario 20-24 July; Erie, PA 24-27 July (AIR Show on 26 July); Cleveland, OH 28-31 July; Buffalo, NY 1-3 August. The remainder of her port call will all be in Canada: Toronto 4-7 Aug.; Montreal 9-12 Aug.; Quebec City 14-16 Aug. and Halifax from 18-21 Aug., 2001.

The ship will be open to the public daily from 10 AM to 5 PM. Don't miss the exciting opportunity to experience the dangerous days of World War II aboard this fully equipped Liberty Ship, with defensive armament, gunnery, boarding, museum spaces and a magnificent triple-expansion steam engine. The cruise ship is open to visitors.

Several of our famous "Living History Day Cruises" will be conducted, but tickets are only available for the Toronto (Lakes) Cruise on Sunday, 6 August. Price per person, \$100 US. When the BROWN returns to Baltimore she will host a final cruise on Saturday, 20 September. Tickets for this Living History Cruise are \$115.

For information and to order tickets, call:
Project Liberty Ship at 410-659-0184
FAX: 410-659-1787

Web and Mailing List address: www.libertyship.com

Η διαφήμιση για τις κρουαζιέρες του Liberty στην Αμερική σήμερα(!).

τος ρυθμός στη ρύη εφοδίων από την Αμερική στην Αγγλία. Απώτερος στόχος η συσσώρευση μέσων και ανδρών στην Αγγλία για την πραγματοποίηση στο μέλλον αποβατικής ενέργειας στην Ευρώπη, που τότε ήταν υ-

Το λιμπερτυ "Αλέξανδρος Κυριάζης" του Στρατιή Γ. Ανδριόδη.

τιό την κυριαρχία του Χίτλερ. Αυτός ο αγώνας γνωστός και ως "μάχη του Ατλαντικού" κερδήθηκε κυρίως - χάρη - στα τλιούια αυτά που με τον υψηλό αριθμό ναυπηγήσεων, ισομήφιζαν τις απώλειες πλοίων από τα γερμανικά υποβρύχια που δρούσαν είτε μεμονωμένα είτε σε "αγέλες". Ευτυχώς οι αντιδράσεις αυτές

δεν τελεσφόρησαν. Τα λιμπερτυ ήρθαν στην Ελλάδα και όχι μόνο αυτά. Συνολικά από τα 1.000 Λίμπερτυ που η Αμερική πούλησε σε ξένους, τα 800 πέρασαν σε ελληνικά χέρια (!).

Τα Λίμπερτυ υπηρέτησαν το εμπορικό μας ναυτικό μέχρι και τα μέσα της δεκαετίας του 1970. Σήμερα, οι Έλληνες ελέγχουν πε-

Ένα από τα 100 πρώτα ελληνικά λιμπερτυ, το ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ

ρισσότερα από 3.200 πλοία που η μεταφορική τους ικανότητα ισοδυναμεί - περίπου - με τη μεταφορική ικανότητα 13.000 πλοίων Λίμπερτυ.

Τα τελευταία Λίμπερτυ που παρέμεναν παραπλισμένα για αρκετά χρόνια στον κόλπο της Ελευσίνας, οδηγήθηκαν σε γιουγκοσλαβικά διαλυτήρια πλοίων το 1985.

Προτεώω ότι με ευθύνη των Ελλήνων εφοπλιστών θα έπρεπε να είχε διασωθεί ένα Λίμπερτυ και να ήταν ένα μουσείο της ναυτιλιακής μας ιστορίας, σγκυροβολημένο δίπλα στο ΑΒΕΡΩΦ.

Σήμερα σώζονται μόνο δύο Λίμπερτυ από τα οποία το ένα με εξαρτισμό Β'ΠΠ εκτελεί κρουαζιέρες επισχής - ήου αλλιού - στην Αμερική.

Έτσι, σήμερα στην Ελλάδα, τα Λίμπερτυ θα τα γνωρίζουμε μόνο από τα βιβλία και το πολύ από κάποιο μοντέλο στην προσηπία να γίνει γνωστή η συμβολή των τλοίων αυτών στην οικοδόμηση της σύγχρονης Ελλάδας.

Κλείνοντας το κομμάτι αυτό, θέλω να τονίσω ότι μοναδική του φιλοδοξία είναι να κεντρίσει το ενδιαφέρον για την ιστορία των Λίμπερτυ. Σε καμία περίπτωση ο επιγκραμματικός του χαρακτήρας δεν του δίνει ούτε καν τον χαρακτηρισμό σημείωμα. Οποιος βρει κάποιο ενδιαφέρον γι' αυτή την ιστορία θα πρέπει να ανατρέξει σε άλλες πηγές. Και είναι σίγουρο ότι δεν θα απογοιτευθεί. ☺

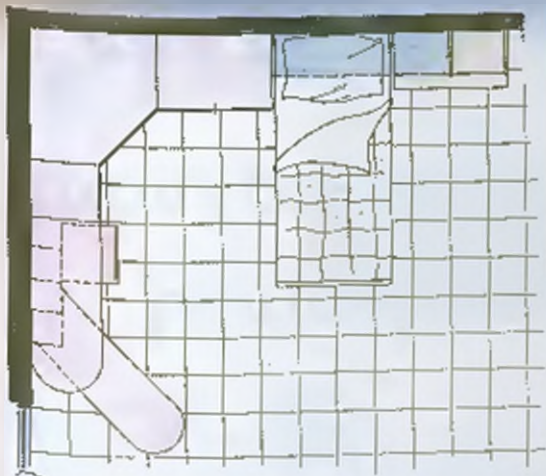
Βιβλιογραφία:

- Α.Ι. Τζαμτζή: "Τα λιμπερτυ και οι Έλληνες", βιβλιοπωλείο της Εστίας
- Γεώργιος Μ. Φουστάνος "100 και 7"
- LES CARGOS DE LA VICTOIRE

mobili

DOMANI

ΕΥΕΛΙΚΤΕΣ ΙΤΑΛΙΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΣΥΝΘΕΣΕΙΣ
ΚΟΥΖΙΝΑ - ΕΠΙΠΛΟ - ΣΑΛΟΝΙ

ΜΕΤΡΑΜΕ
ΤΟ ΧΩΡΟ ΣΑΣ...

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ
ΛΥΣΕΙΣ...

ΓΙΑ ΜΙΑ
ΤΕΛΕΙΑ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΔΩΡΕΑΝ ΜΕΛΕΤΗ ΧΩΡΟΥ - ΜΕΤΑΦΟΡΑ - ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ
ΥΠΟΚΑΤ. ΒΕΡΟΙΑΣ: ΠΕΡΙΩΝ 62 ΒΕΡΟΙΑ ΤΗΛ.-FAX: 0331 70440
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΓΙΑΝΝΑΒΑΤΖΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
www.mobilidomani.gr

ΣΤΑ ...ΣΤΕΝΑ ΤΗΣ Γ' ΕΘΝΙΚΗΣ

Βέροια και Νάουσα, ψάχνουν την χαμένη τους αίγλη

Στα ...σκονισμένα καλντερίμια και στα στενωπόσκακα της Γ' Εθνικής βαδίζει φέτος το ηρωικό ποδόσφαιρο. Εκεί κατακλύθησαν η Βέροια και η Νάουσα που κάποτε μεσουρανούσαν και απολάμβαναν την χλιδή της 'μεγαλύτερης επιγγελματικής κατηγορίας', όπως θα λέγεται φέτος η Α' Εθνική. Οι αναστεναγμοί απογοήτευσης των φίλων τους δεν έχουν τελειωμό, αφού δεν μπορούν να δεχτούν ότι σ' αυτόν τον χώρο δεν χωρούν συναισθηματισμοί. Δεν έχει πλέον σημασία

ούτε το όνομα, ούτε η φανέλα, ούτε η ιστορία, παρά μόνο η εξυπνη διαχείριση, οι σωστές σχέσεις, ο προγραμματισμός και τα ...μπικικίνια (χρήματα). Σ' αυτούς τους τομείς οι ομάδες μας αποδείχθηκαν κακοί μαθητές και τιμωρήθηκαν με το ένα πάδι στη γωνία (και μάλιστα κοιτώντας προς τον τοίχο) μέχρι να βάλουν μυαλό!

Ο κύριος Βίκτωρ, ο δάσκαλος, αποδείχτηκε ιδιαίτερα αυστηρός με όσους δεν συμφωνούν μαζί του.

Τιμωρία, λοιπόν, για φέτος στη Γ' Εθνική και ...βλέπουμε.

Ελπίζουμε μόνο να μην υπάρχει και συνέχεια που ίσως αποδειχτεί εξοντωτική.

Η Βέροια με την μεγαλύτερη ιστορία και τα πιο πρόσφατα επιτεύγματα, ήταν αυτή που έκανε πάταγο κατά την πτώση της. Ο υποβιβασμός της ήταν πιο άδικος και ανασπίντεχτος.

Μετέφερε μαζί της στο νέο πρωτάθλημα την σωρεία των προβλημάτων και των αρνητικών εντυπώσεων από την περασμένη σεζόν, την απογοήτευση και τον προβληματισμό.

Και στις τάξεις των οπαδών της, ακούγεται περισσότερο η φράση 'Α' Εθνική', παρά υιοθεσδήποτε άλλη. Αν αυτές οι φωνές αγωνίας έχουν φτάσει στα αυτιά των υπευθύνων, καλώς. Αλλιώς ...εμείς τί δουλειά κάναυμε;

Και στο παρελθόν είχε φτάσει η ομάδα στην Γ' Εθνική, όμως τότε ήταν πιο ...συμπαγής, πιο ομάδα, απέπνεε μεγαλύτερη εμπιστοσύνη γύρω της, υπήρχε μία έμφυτη και δικαιολογημένη αισιοδοξία για την επερχόμενη αναγέννηση, η οποία -οχετικά- δεν άργησε.

Φέτος, θα πρέπει να πρωταθλήσει πολύ για να καταφέρει να ανακτήσει την καλή της φήμη, να καταστεί -όπως της πρέπει- 'φρόνιτρο' για τους αντιπάλους. Να πρωταγωνιστήσει, κυρίως για να αποφυγεί τις περιπέ-

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΕΙΕΣ. Δύσκολη η δουλειά και για τον προπονητή της Τ. Καρυγκιαζόπουλο που σφειλεί να εμψυχώσει την ομάδα. Τα πρώτα παιχνίδια για το κύπελλο, δεν μπορούμε να πούμε ότι ενθουσίασαν πολλούς, ωρλήσαν όμως, ώστε να γίνουν αντιληπτές οι αδυναμίες.

Η Νάουσα 'μπήκε στο χορό' με πολύ χειρότερες προαποθέσεις. Η διοίκηση έμοιαζε 'μετέωρη' και αδύναμη να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις των καιρών. Η ελπίδα να αλλάξει το σκηνικό και να μεταβιβάσουν οι μετοχές έσβησε - μετά από 20 μέρες διαπραγματεύσεων. Η Νάουσα μοιάζει εξασθενημένη από την απασχόληση αρκετών βασηκών ποδοσφαιριστών της, χωρίς προπονητή μέχρι την πρώτη συγκέντρωση, χωρίς υράματα, ενδιαφέρον και στήριξη από τον φιλο-

θλο κόσμο της περιοχής που απείχε και παρακολουθούσε παγερά αδιάφορα. Οι συνθήκες βελτιώθηκαν με τη συμπλήρωση του ρόστερ και τις πρώτες ενθαρρυντικές εμφανίσεις στο κύπελλο. Αυτές όμως μη μας ξεγελούν. Φέτος ο δρόμος θα είναι στρωμένος με αγκάθια, έρημος και σκοτεινός. Ας τεθεί ως πρώτος στόχος η παρα-

μανή στην Γ' Εθνική, αφού ο κίνδυνος είναι ορατός. Από εκεί και πέρα ό,τι καλύτερο συμβεί, θα είναι καλοδεχούμενο. Ο Δ. Μπεσλίκας, γνωρίζει πρόσωπα και πράγματα, αλλά το φιλότιμο δεν φτάνει. Χρειάζεται επαγγελματική προσέγγιση, οργάνωση και 'ψυχρή' σκέψη για να σταματήσει ο κατήφορος που έχει πάρει τα τελευταία χρόνια η 'κυανόλευκη' ΠΑΕ.

Η αλήθεια είναι πως τα τελευταία χρόνια οι φίλαθλοι και ο κόσμος του ποδοσφαίρου γενικότερα έχει καιραστεί να αραδιάζει τα "πρέπει" σε ... "όλα μη ακουόντων". Καιρός είναι λοιπόν να ανιξουν και τα αυτιά και τα μυαλά των διοικούντων και όσων εμπλέκονται στο χώρο του ποδοσφαίρου για την προκοπή και αναβάθμιση των ομάδων μας. ②

Η ΒΕΡΟΙΑ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ

ΠΑΙΚΤΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΛΕΠΤΑ	ΓΚΟΛ
Αθανασιάδης	4	314	1
Νήρας	4	309	
Μόνος	4	258	
Δελίτσιος	4	209	
Ιωακείμίδης	4	188	
Νεστορόπουλος	4	131	
Καλλιγός	3	270	
Νατσούρας	3	270	1
Σιδηρόπουλος	3	268	
Βύντρας	3	240	
Γίδαρης	3	199	
Κανίδης	3	168	
Καρυταλάς	3	132	
Φασιάδης	2	171	
Θεοδωρίδης	2	168	
Φουρκιώτης	2	153	
Τραϊπκος	2	142	
Πιπιλίδης	1	90	
Σαρηγιαννίδης	1	52	
Μαντζαρίδης	1	32	
Θεοδοσίου	1	9	
Ταραράς	1	3	

Η ΝΑΟΥΣΑ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ

ΠΑΙΚΤΗΣ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ	ΛΕΠΤΑ	ΓΚΟΛ
Πίπτος	4	360	
Κουμαρόπουλος	4	360	
Μιλινκοβις	4	352	2
Γρόσσης	4	347	
Καραμεταξάς	4	340	1
Χατζηδάκης	4	328	1
Μπούρκας	4	290	
Ινεμπολίδης	4	267	
Αναρτης	4	251	
Κουρογεωργάκης	4	246	
Γκόγκας	4	195	
Κοτσαφίλιος	4	89	
Μοσχοβάκος	4	68	1
Γρηγορίου	3	213	
Κοσμιδής	3	80	
Μπαλοφούτης	3	70	
Δελιγιαννίδης	2	40	
Σπανός	2	33	
Μελίουης	2	31	
Αυγέρης	2	26	
Τελιγιαννίδης	1	4	

Ενημέρωση, **Ψ**υχαγωγία, **Ε**πικοινωνία

κάθε μέρα

24
ΩΡΕΣ

ΕΚΠΕΜΠΕΙ

ΣΤΟΝ

παθρό σας!

ρ ά δ ι ο

ΤΥΠΟΣ FM 99.7

Βενιζέλου 10, Τηλ. 0331 65025, 66913, 61160, Fax. 0331 66979 ΒΕΡΟΙΑ

ΜΕΡΟΙΟΣ

Η Νέα Χρονιά Αρχίζει με

Νέα Διθυσια

Νέο Εξοπλισμό

Πτυχιούχους
Καθηγητές

Αναναωμένα
Προγράμματα
Σπουδών

Πολύ Internet

Νέα Αντικείμενα

Καλύτερη Οργάνωση

Τι θέλετε να Μάθετε **Σήμερα;**
Απλά Διαλέξτε
Γρήγορα & Αξιόπιστα

Εκπαίδευση στην
Πληροφορική
Εδέσσης 21 - Βέροια
Τηλ. 0331 - 24884

www.dictiosi.gr

Έναρξη Μαθημάτων 18 Σεπτεμβρίου

Εγγραφές Κοθημερινό

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΦΩΤΙΑ

Ο άνθρωπος γνωρίζει να διατηρεί την φωτιά εδώ και 500.000 χρόνια, έμαθε όμως να την προκαλεί μόλις πριν από 20.000 χρόνια. Η χρήση της φωτιάς από τον άνθρωπο του έδωσε πολλές δυνατότητες για την εκμετάλλευσή της σε πολλές δραστηριότητές του. Η παραγωγή ενέργειας, για παράδειγμα, με τη βοήθεια της φωτιάς είχε τεράστια συμμετοχή στην τεχνολογική του εξέλιξη.

Η φωτιά δεν είναι μία ανθρώπινη ανακάλυψη αλλά ένας ενδογενής παράγοντας του φυσικού περιβάλλοντος. Είναι λοιπόν λογικό η φύση μέσα από την μακροχρόνια ιστορία της να έχει βρει μηχανισμούς αντιμετώπισης και κυρίως αποκατάστασης των καμένων οικοσυστημάτων. Πολλές φορές μάλιστα φαίνεται να την αναζητά για λόγους αναζωογόνησης. Πιστεύεται ότι τα Μεσογειακού Τύπου Οικοσυστήματα με χαμηλούς θάμνους και ποώδη βλάστηση καθώς και τα δάση κωνοφόρων δένδρων δημιουργούν ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες για την εμφάνιση φωτιάς με την ξηρή και ιδιαίτερα εύφλεκτη βιομάζα τους (ξηρά φύλλα, πευκοβελόνες, ρετσίνι κ.ά.).

Όσο κι αν φαίνεται παράδοξο, παλαιότερα οι καμένες εκτάσεις ήταν περισσότερες από σήμερα, αφού μία πυρκαγιά έσβηνε μόνο μετά από μία βροχή. Ωστόσο σήμερα οι πυρκαγιές είναι πολύ πιο καταστροφικές για τα φυσικά οικοσυστήματα. Είναι γνωστό ότι ένα καμένο δάσος, αν δεν δεχθεί ανθρώπινη παρέμβαση, μετά από πέντε χρόνια αποκτά το 50% της αρχικής του βιομάζας. Δυστυχώς η αληθινή κα-

ταστροφή ενός δάσους ξεκινάει μετά το κάψιμό του!

Η βόσκηση των καμένων εκτάσεων μετά τις πρώτες βροχές ήταν η κύρια αιτία ερημοποίησης πολλών εκτάσεων στην Ελλάδα (Θεσσαλία, νησιά κ.ά.). Οι κτηνοτρόφοι γνωρίζοντας ότι μετά από μία φωτιά φυτρώνουν στις καμένες περιοχές πολλά ποώδη φυτά ιδιαίτερα θρεπτικά για τα ζώα τους δεν άφηναν την ευκαιρία να πάει χαμένη και πολλές φορές επεδίωκαν μία φωτιά σε έναν υποβαθμισμένο βοσκότοπο. Ο ρόλος όμως αυτών των φυτών (ψυχανθή) είναι να δεσμεύουν από την ατμόσφαιρα το άζωτο που χάθηκε (95%) κατά την φωτιά και να το επιστρέφουν στο έδαφος για τα φυτά. Παράλληλα τα ζώα τρώνε και πατούν τα τρυφερά αρτίβλαστα των δένδρων που αρχίζουν να εμφανίζονται με ταχύτατους ρυθμούς (η φύτρωση των σπερμάτων των περισσότερων φυτών είναι πολλές φορές μεγαλύτερη σε μια καμένη περιοχή).

Σήμερα η οικοπεδοποίηση αλλά και υλοτόμηση των καμένων δασών είναι το ίδιο καταστροφική με την υπερβόσκηση. Οι άνθρωποι και τα μηχανήματα που μπαίνουν στις καμένες εκτάσεις

εμποδίζουν κάθε δυνατότητα επανόκαμψης των φυσικών οικοσυστημάτων μετά από μία πυρκαγιά. Η καταστροφή των αρτίβλαστων και των ψυχανθών υπογράφουν την ολοκληρωτική και μόνιμη καταστροφή της καμένης έκτασης. Αφού η πολιτεία αδυνατεί να εμποδίσει τους εμπρησμούς και οι αναδασώσεις δεν έχουν θετικά αποτελέσματα, το μόνο που απομένει για την αποκατάσταση μιας καμένης περιοχής (αν βέβαια είναι αυτό επιθυμητό) είναι

η πλήρης απαγόρευση κάθε ανθρώπινης παρέμβασης... Αν μπορεί να γίνει αντιληπτός ο κίνδυνος για το περιβάλλον και για τον ίδιο τον άνθρωπο από την καταστροφή των δασών (μείωση φωτοσυνθετικής δραστηριότητας, φαινόμενο θερμοκηπίου, πλημμύρες κ.ά.) τότε είναι αυθόρμητη η διαπίστωση ότι δεν πρέπει να προστατεύονται τα δάση μόνο από την φωτιά αλλά κυρίως μετά την φωτιά.

...ότι καλύτερο σε φωτογραφία & video!!!

- = Φωτογραφίσεις - Βιντεοσκοπήσεις
- = Ψηφιακή Φωτογραφία & Video
- = Εκτύπωση σε καμβά-διαφάνειο
- = Φωτογραφίες STUDIO
- = Προσκλητήρια
- = Αφίσες

photo
design

Δήμου Ασικίδη

Μητροπόλεως 31 59100 Βέροια τηλ: (0331) 24975

Πικάντικες Συνταγές

Το αρωματισμένο με μαστίχα παγωτό αιογέλει ένα γευστικότατο επιδόρπιο, που ταιριάζει με οποιοδήποτε φαγητό. Η μαστίχα, είναι ευωδιαστή ρητινώδης ουσία που βγαίνει από το φλοιό του μαστιχόδεντρου, της οικογένειας των φιστικόδεντρων, το οποίο ευδακμεί μόνο στη Χίο. Χρησιμοποιείται από την αρχαιότητα σε όλη τη Μέση Ανατολή, τόσο για μάζηση όσο και για να αρωματίζει διάφορα γλυκά, ψωμιά, κουλουράκια και μπισκότα. Το σαλέπι, η κονιοποιημένη βολβώδης ρίζα ενός ειδούς άγριας ορχιδέας, χρησιμοποιούνταν παραδοσιακά για να πήξει το παγωτό. Η σκόνη αυτή, η οποία

αναμιγνύεται επίσης με ζάχαρη, κανέλα και νερό και σερβίρεται σαν ρόφημα, εθεωρείτο από τους αρχαίους Έλληνες ως αφροδισιακό. Εναλλακτικά, αντί για σαλέπι, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αραρούτι ή κορνφλάουερ.

Στη δική μας παραλλαγή αυτού του κλασικού παγωτού, στα γάλα που βράζει προστίθεται ξερή καυτερή πιπεριά, χαρίζοντάς του μιον σπιρουδόκητη αψάδα. Μπορείτε να σερβίρετε το πικάντικο παγωτό, με αμύγδαλα, ή μαζί με φρουτοσαλάτες ή τάρτες φρούτων.

Παγωτό μαστίχα πικάντικο

υ λ ι κ ά

- 6 κρόκοι αυγών
- 1 φλιτζάνι ζάχαρη ή περισσότερο
- 2 φλιτζάνια ολόπασχο γάλα
- 1 ξερή καυτερή πιπεριά, ξεσποριασμένη και κομμένη στη μέση κατά μήκος
- 2 κουτ. γλυκού σαλέπι (ή 3-4 κουτ. γλυκού αραρούτι ή κορνφλάουερ)
- 1 κουτ. γλυκού μαστίχα, κοπανισμένη σε σκόνη στο γουδί, μαζί με λίγη χοντρή ζάχαρη
- 1 φλιτζάνι στραγγιστό γιαούρτι ή κρέμα γάλακτος

Σε βαθύ σκεύος χτυπήστε τους κρόκους των αυγών μαζί με τη ζάχαρη, μέχρι να πάρουν ανοιχτόχρωμο χρώμα. Βάζετε το γάλα σε κατσαρόλα και το ζεσταίνετε σε μέτρια θερμοκρασία μαζί με την πιπεριά και το σαλέπι (ή αραρούτι ή κορνφλάουερ), ανακατεύοντας συνεχώς μέχρι να δέσει. Αφαιρέστε την πιπεριά και προσθέψτε (ή αραρούτι ή κορνφλάουερ), ανακατεύοντας συνεχώς μέχρι να δέσει. Αφαιρέστε το ζεσταμένο γάλα στο σκεύος με το μίγμα αυγών και ζάχαρης, ενώ χτυπάτε συνεχώς απαλά αλλά σταθερά. Προσέξτε να μην ζεσταθεί το μίγμα των αυγών αιμότομα, για να μη οβολιάσει. Ξαναβάλτε το μίγμα στην κατσαρόλα και, ανακατεύοντας συνεχώς, αφήστε το να πάρει βράση σε χαμηλή θερμοκρασία. Κρατήστε το στη φωτιά για 1-2 λεπτά, ώσπου να δέσει η κρέμα. Περάστε το μίγμα από ψιλή σήτα, αφήνοντάς το να πέσει μέσα σε γαβάθα, προσθέστε τη μαστίχα και το γιαούρτι ή την κρέμα και ανακατέψτε δυνατά για λίγα δευτερόλεπτα. Αφήστε το μίγμα να κρυώσει εντελώς, βάζοντας τη γαβάθα μέσα σε ένα μεγαλύτερο σκεύος γεμάτο παγάκια. Ανακατεύετε σταδιακά μέχρι να κρυώσει τελείως. Βάλτε το μίγμα στη μηχανή του παγωτού και παγωάστε σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή της μηχανής.

Σημείωση: Διατηρήστε τη μαστίχα στην κατάψυξη. Όταν είναι κατεψυγμένη, μπορεί να κοπανιστεί πολύ εύκολα στο γουδί και να γίνει σκόνη. Χρησιμοποιήστε πέτρινο γουδί ή από χοντρή πορσελάνη και όχι ξύλινο, γιατί η μαστίχα κολλάει στο ξύλο.

Παγωτός από φρέσκο κρόκο, στο να φέρει την ζάχαρη και το σαλέπι, αραρούτι ή κορνφλάουερ

Κώστας & Αλέξανδρος Χατζής

2 Σεπτεμβρίου στη Βέροια

Πολλά αγαπημένα τραγούδια θα ερμηνεύσει ο Κώστας Χατζής στην τρίωρη συναυλία που θα δώσει στη Βέροια στο ανοιχτό θέατρο του Άλσους "Μελίνα Μερκούρη", στις 2 Σεπτεμβρίου (9:00 μ.μ.). Μαζί του τραγουδούν ο γιος του Αλέξανδρος Χατζής, η Αντωνία Χατζή-

δη και η Μαρία Αλεξίου. Μια ξεχωριστή βραδιά με τραγούδια που όλοι αγαπήσαμε και τραγουδίσαμε. Δύο γενιές καλλιτεχνών συναντιούνται με κοινό άξονα τη μουσική. Θα ακουστούν τραγούδια του ίδιου του Κώστα Χατζή, του Θεοδωράκη, του Χατζηδάκη, του Ξαρχάκου, κ.α. Την εξαμελή ορχήστρα διευθύνει ο μαέστρος Γιώργος Παγιάτης. Παίζουν οι μουσικοί: Χρήστος Αλεξόπουλος (ντραμς), Δημήτρης Φροσώνης (μπάσο), Νίκος Τερζάκης (κιθάρα), Δημήτρης Κοντός (κρουστά), Αλέξανδρος Μανάτας (πνευστά).

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΛΑΟΣ", ΡΑΔΙΟ "ΤΥΠΟΣ FM 99,7", ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΛΑΜΔΑ"

• ΓΑΛΛΙΚΑ • ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ • ΑΓΓΛΙΚΑ •

ΛΗΡΟ ΣΕ ΜΙΑ ΝΕΟ ΜΟΔΕΛΟ

Για τα 20 χρόνια παρουσίας και επιτυχιών το ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ προσφέρει σε κάθε ΝΕΟ μαθητή δημοτικού (τάξη Ιουπίτηρ) ένα παιδικό ποδήλατο BMX

BMX 2000 ΥΠΗΡΕΣΙΑ

20 1980-2000
χρόνια
πρώτο σε επιτυχίες

ΣΥΓΧΡΟΝΟ

φροντιστήριο ξένων γλωσσών

ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΚΟΝΙΤΣΗΣ 20 ΤΗΛ. 29384 ΒΕΡΟΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΑ: ΚΙΜΩΝΟΣ 7 ΤΗΛ. 74027

20 ΧΡΟΝΙΑ • ΠΡΩΤΟ ΣΕ ΚΑΤΗΡΕΣΕΙΣ • ΠΡΩΤΟ ΣΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το κυκλοφοριακό, τα θαύματα, το παλιό καλό κρασί σαν παλιά γλυκιά αμαρτία, θέματα που διαβάσατε σε προηγούμενες σελίδες, κόλλησαν στο μυαλό μου με μια λέξη: Σουμελά!

Μόνη της, στο καθαρό αεράκι του Βερμίου, η Παναγιά, μετά από δεκάδες αιώνες, νύχτες και μέρες υπομονετικά, μαζεύει ευχές, γκρίνιες, παράπονα, αιτήματα, ακούει μύχιες σκέψεις και βόαινα, δέχεται δάκρυα, φιλιό και τάματα ...

Αυτό όμως που συμβαίνει εκεί τον δεκαπενταύγουστο, δεν περιγράφεται. Από μικρό παιδί, άκουγα κάθε χρόνο τον πατέρα μου να λέει: "Τέτοια μέρα, δεν είναι για να πας στη Σουμελά..." και μεγαλώνοντας το διαπίστωνα πολλές φορές. Όσες τουλάχιστον χρειάστηκε να βρεθώ εκεί, στα μέσα του μήνα Αύγουστου.

Γιατί, κακά τα ψέματα, πας να προσκυνήσεις και κολάζεσαι -μεγάλη η χάρη σου Παναγιά μου! Το κακό ξεκινάει από την προσπάθεια... προσέγγισης στην εκκλησία και στη συνέχεια στην ιστορική και θαυματουργή εικόνα. Αυτοκλήνητα, ατελείωτες ουρές που συνωστίζονται, όχι μόνο στα δρομάκια της πανέμορφης Καστανιάς, αλλά και στο δρόμο της Καζάνης, εκνευρισμένοι αστυνομικοί, ήλιος και σκόνη, κερναρίσματα και όλα τα συναφή εκνευριστικά που κάνουν τα ήδη τεντωμένα νεύρα μας τσατάλια...

Τελικά, κάποια στιγμή, φτάνεις στο χώρο της εκκλησίας. Αν είσαι "επίσημος", έχει καλώς (πιάνα). Αν είσαι απλός πολίτης... δύσκολοι καιροί για προσκυνητές! Σκουντιέσαι και σκουντάς, ιδρώνεις και ξεφυσάς, Θεο Κύριε μη βλασφημήσεις. Κάποτε βρίσκεις διέξοδο και πας να πλησιάσεις την πολυπόθητη είσοδο της εκκλησίας,

αλλά βρίσκεσαι μπροστά στο καταραμένο απαγορευτικό σκοινί, που χωρίζει τους τληβείους από τους ... "άρχοντες", τρωμάρα τους!

Οι "άρχοντες", εν προκειμένω, είναι μια άλλη ιστορία απείρου

κόλλους. Δεν ξέρω Παναγίτσα μου, πάσες αμαρτίες μπορείς να συγχωρήσεις, πάντως η συγχώρεση των δικών τους αμαρτιών υποθέτω ότι είναι μια άκρως κοπιαστική υπόθεση. Συνηθίζουμε να λέμε πως θα τους κρίνει η Ιστορία.

Αλλά κι αυτή η κακομοίρα με τόσα που έχει στο κεφάλι της, τόσα να καταγράψει παγκοσμίως, που να προλάβει να κρίνει! Οπότε, τι είχες Γιάννη μ', τ' είχα πάντα. Ανακυκλώνονται οι ιστορίες στο πέρασμα του χρόνου κι ο... πιάγκος, ακόμη περιμένει τον κάθε κατεργάρη.

Πάντα τον δεκαπενταύγουστο, κι η Παναγιά και μεις, γινάμαστε μάρτυρες της ίδιας κωμικοτραγικής πραγματικότητας. Η Παναγιά τους οργανώνει "τσάμπα" συγκέντρωση. Έρχονται όλοι κορδωμένοι, σινιαρισμένοι και σοβαροί, αφού προηγουμένως ανηφορίζοντας με τις πολλών ίππων

του

δεκαπενταύγουστου!

Της Χαριτίλας Ουσουλιτζόγλου - Γεωργιάδου

αμαξάρες τους προς την εκκλησία, έχουν εκφράσει στον υοφέρ, τα μύρια όσα παράπονα περί βαριεστιμάρας και "ποιός πάει εκεί τώρα... κάθε χρόνο το ίδιο βιολί", για να είναι παρόντες, να χειροκροτηθούν και το κυριότερο... να χαμογελάσουν στην πλησιέστερη κάμερα για να τους δει το πανελλήνιο. Ύστερα γίνεται το συνθημιμένο πατιρντί με τις σγκωνιές, τις σκουντιές και το πάτημα των κάλων που ασφυκτιούν μέσα στα καλογουαλισμένα σκαρπίνια για το ποιός θα πρωτοπιάσει τις χειρολαβές της εικόνας στην περιφορά και ούτω καθεξής...

Πάντοτε αναρωτιόμουν Παναγίτσα μου, πως άντεχες όλο αυτό το σόου; Τόσα θαύματα λένε πως έκανες και κάνεις, γιατί δεν προσπαθείς να ...εξανθρωπίσεις τους αμαρτωλούς που σε κουβαλούν σε τούτη την περιφορά;

Γιατί τούτοι Παναγιά μου, μεγάλη η Χάρη Σου, χρειάζονται εξομολογητή με 10 αυτιά και μια καρδιά, καρπούζι ολόκερα, για να μπορέσει να συγχωρήσει.

Πάει, πέρασε κι αυτός ο δεκαπενταύγουστος. Με γιορτές, πανηγύρια, λόγια πολλά, κεριά ίσα με το μπάι μας και παρακλήσεις για καλύτερη ζωή.

Βοήθειά μας, και του χρόνου πάλι εκεί...

**“Μια Κυριακή
που την είπανε Τρίτη”
του Βασίλη Χατζηβασιλείου
Εκδόσεις: ΚΕΔΡΟΣ**

τας να χρωματίζεται από τις αποκοτιές και τους έρωτες της νιότης. Ο κοινωνικός τους περίγυρος αδιαφορεί και διασκεδάζει συγχρόνως τον ανιαγωνισμό τους, χωρίς να παίρνει θέση.

Και ενώ όλα δείχνουν ότι το μόνο που τους απασχολεί μέσα στη μίζερη ζωή τους είναι η μυσταγωγία του σκακιού και οι ερωτικές τους κατακτήσεις, ο απροσδόκητος και μυστηριώδης θάνατος ενός γνώριμού τους ανθυπολοχαγού, ενεργοποιεί την υποβόσκουσα αντιζηλία τους. Η έχθρα που έχει απλωθεί ανάμεσα σε γνωστούς και φίλους όχι μόνο στρέφεται εναντίον τους αλλά υποχρεώνει τους δύο "βασιλιάδες" να φτάσουν στα άκρα, καθώς προσπαθώντας απεγνωσμένα και με οποιοδήποτε τρόπο να αφανίσει ο ένας τον άλλον, επιδίδονται σε ένα ακήρυχτο πόλεμο χωρίς ηθικούς φραγμούς και προαποφασισμένους κανόνες.

Ο Βασίλης Χατζηβασιλείου γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1947. Ασχολείται με την πεζογραφία, το αφήγημα για παιδιά, το κόμικ, το θεατρικό έργο και τη συγγραφή σεναρίων. Διηγήματά του, χρονογραφήματα, άρθρα του και κριτικές βιβλίων έχουν δημοσιευθεί σε εφημερίδες και λογοτεχνικά περιοδικά. Βιβλία του βραβεύτηκαν από την Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών, τον Κύκλο Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου και από το Πανεπιστήμιο της Ραδονα. Όσα από τα έργα του απευθύνονται σε παιδιά, με απόφαση των υπουργείων Παιδείας Ελλάδος και Κύπρου, συμπεριλαμβάνονται στους καταλόγους των σχολικών βιβλιοθηκών.

Η Ελλάδα ζει τις τελευταίες μέρες της στρατιωτικής δικτατορίας των συνταγματρχών. Δύο φίλοι και συνεργάτες (πολιτικοί μηχανικοί), αμέσως μετά την στρατιωτική θητεία τους, επιχειρούν δειλά με τα πενιχρά μέσα που διαθέτουν, τα πρώτα βήματα της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας και συσπεγάζονται σε ένα γραφείο - γκαρσονιέρα της Θεσσαλονίκης. Το πάθος τους όμως για το σκάκι και η μανία τους για συνεχή επίδειξη της αναμφισβήτητης ευφυΐας τους, γίνονται η αφετηρία μιας αλλόκοτης αντιζηλίας και υποχθόνιας έχθρας.

Παγιδευμένοι μέσα σ' αυτόν τον αρρωστημένο ανταγωνισμό, δεν αντιλαμβάνονται ότι η ζωή τους έχει πάρει από κάτω. Η εξυπνάδα τους, χωρίς οι ίδιοι να το συνειδητοποιούν, τροχοπεδεί την επαγγελματική τους εξέλιξη, και την ομαλή τους συνεργασία. Παράλληλα η "φιλοσοφία" του σκακιού σηματοδοτεί σχεδόν κάθε τους ενέργεια και προσαρμόζεται σε κάθε τους πράξη. Ο καιρός κυλά αβυσσώνιστα με την ρουτίνα της καθημερινότητας

Ο τίτλος του βιβλίου είναι μία τραγική φράση. Το "Με ποιά ηθοποιό μοιάζω" δείχνει ένα πρόσωπο που έχει φτάσει σε τέτοια απύγνωση ώστε να πρέπει να βρει ένα ρόλο για να μπορέσει να συνεχίσει.

Η κατάλυση των παραδοσιακών ρόλων, όπως τους ξέραμε στην οικογένεια και τις σχέσεις αναγκάζει την ηρωίδα να ψάχνει να ταυτιστεί με κάτι ήδη γνωστό, με κάτι έξω απ' αυτήν, με κάποιον πρόσωπο κινηματογραφικό. Για να βρει, πού στέκεται, πού πατάει και τι θα κάνει από δω και πέρα. Η συγγραφέας Βικτώρια Τράπαλη μίλησε στο "Λάμδα" για το βιβλίο της.

"Η Ρόζκι ο Ορφρέας έρχονται από την Αμερική στην Ελλάδα - όπου ζουν και οι γονείς του Ορφρέα - για να παντρευτούν. Βλέπουν όμως ότι τα πράγματα δεν είναι τόσο Χολλιγουντιανά, όπως τα έχουν στο μυαλό τους. Και η δική τους σχέση αλλά και τα γύρω πρόσωπα μπορεί να μην είναι ακριβώς αυτό που σημαίνουν. Δηλαδή, ενώ φτάνεις στο παρά πέντε, στην κρίσιμη στιγμή μιας απόφασης ζωής και αρχίζεις να ακαλίζεις κάποια πράγματα ή να απαιτούνται από μόνα τους, διαπιστώνεις ότι αυτά που έχεις στο μυαλό σου σαν δεδομένα δεν ισχύουν. Η σχέση σου παύει να σε κατοχυρώνει. Κι εκεί έρχεται η κραυγή απύγνωσης...".

Το κείμενο περιγράφει πραγματικούς χαρακτήρες, θα μπορούσε να συμβεί στον καθένα. Είναι πολύ δύσκολο να ακολουθείς πραγματικές διαδρομές. Για τους ήρωες θα μπορούσαν να είναι όλα καλά αν δεν είχαν συμβεί δύο - τρία γεγονότα.

"Αν το κουτί της Πανδώρας δεν είχε ανοίξει, θα μπορούσαν να ζήσουν μαζί και να έχουν και παιδιά και εγγόνια. Εφ' όσον άνοιξε το "κουτί" βέβαια πολύ πιο δυνατούς χαρακτήρες για να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα. Αυτοί δεν τα καταφέρνουν..." μας λέει η Βικτώρια Τράπαλη, η οποία δείχνει πολύ ευχαριστημένη από την φροντισμένη έκδοση και την κυκλοφορία του πρώτου της βιβλίου που έχει ήδη κάνει μία πολύ καλή πορεία.

Βέβαια, η χρόνια ενασχόληση της συγγραφέως με τη μετάφραση ξένων λογοτεχνικών κειμένων στα ελληνικά, τη βοήθησε πάρα πολύ. "Σε καμία περίπτωση, εάν θεωρηθεί συμποθές το εγχείρημά μου δεν θα μπορούσε να είναι το ίδιο εάν δεν είχα ασχοληθεί 20 χρόνια με τη μετάφραση" δηλώνει στο "Λάμδα" μαζί με τα συγγραφικά της σχέδια για το μέλλον. Ηδη έχει ξεκινήσει το δεύτερο βιβλίο της, μια "περιπέτεια δρόμου" όπως η ίδια το χαρακτηρίζει.

"Με ποιά ηθοποιό μοιάζω;"
της Βικτώριας Τράπαλη
Εκδόσεις: **ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ**

Η Βικτώρια Τράπαλη γεννήθηκε το 1954 στο Βόλο. Σπούδασε λογοτεχνικά και φιλοσοφία και στη συνέχεια ασχολήθηκε για πολλά χρόνια με μετάφραση λογοτεχνικών έργων. Το 1996 κυκλοφόρησε η ποιητική της συλλογή "Τα στιχάκια" και το 1998 υπέγραψε ως στιχουργός το CD "Σημάδια" του σχήματος "Οι Εταίροι". Το μυθιστόρημα "Με ποιά ηθοποιό μοιάζω;" είναι το πρώτο της.

επιμέλεια: Σόφη Γκαγκαλιού

Τα ΚΟΥΜΛΟΥΡΙΑ

Μετακράδ' ουρο...

ΠΩΣ ΤΑ ΠΕΡΑΣΕΙΣ
ΣΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ
ΣΟΥ;

ΕΤΟΣ ΚΑΛΑ. ΟΙ
ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΜΟΥ
ΣΤΗΝ ΠΛΑΖ
ΚΑΛΥΤΕΡΑ...

ΕΧΕΙ ΓΟΥΣΤΟ ΝΑ
ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΟΤΙ
ΟΛΟΙ ΚΟΙΤΑΖΑΝ
ΕΣΕΝΑ;

ΕΙΧΑΝ ΓΟΥΣΤΟ.
ΓΙ' ΑΥΤΟ ΤΟ
ΠΙΣΤΕΥΩ...-

ΦΑΝΤΑΖΟΜΑΙ ΠΩΣ
ΟΤΑΝ ΕΦΥΓΕΣ
ΕΙΧΑΝ ΚΗΔΕΙΑ...

ΑΚΡΙΒΩΣ. ΚΑΙ
ΣΗΜΕΡΑ ΕΧΟΥΝ
ΤΑ ΣΑΡΑΝΤΑ!

Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΔΕΝ
Μ' ΑΡΕΣΕΙ ΓΙΑΤΙ
ΟΤΑΝ ΦΕΥΓΩ
ΣΤΕΝΑΧΟΡΙΕΜΑΙ...

ΕΜΕΝΑ Μ' ΑΡΕΣΕΙ
ΓΙΑΤΙ ΟΤΑΝ
ΦΕΥΓΩ ΣΤΕΝΑ-
ΧΟΡΙΕΣΤΕ!

ΣΕ ΦΑΝΤΑΖΟΜΑΙ ΣΕ ΜΙΑ
ΠΑΡΑΛΙΑ, ΝΑ ΒΓΑΙΝΕΙΣ
ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ
ΝΑ ΠΕΦΤΟΥΝ ΟΙ Α-
ΝΤΡΕΣ ΞΕΡΟΙ...

ΜΕΣΑ
ΕΙΣΑΙ!

ΕΝΑΣ ΤΟΥΤΕΥΤΙΚΟΣ
ΑΝΤΡΑΣ ΣΕ ΠΛΗΛΙ-
ΑΖΕΙ ΚΑΙ ΣΕ ΡΟ-
ΤΑΕΙ: "ΠΟΣΩΝ ΧΡΟ-
ΝΩΝ ΕΙΣΑΙ;"

ΚΑΛΑ ΕΧΑΝΑ
ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝ
ΕΒΓΑΙΝΑ ΑΠΟ
ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ!

Τα μπάνια του λαού

· Καλό είναι το καβισιό αδέρφια... αλλά σαν την ξάαααπλα!

· Μωρέ καλή είναι και η ξάπλα... αλλά σαν το υραδίικι... τίποτε.

Εεε! ρε ξάπτες κι αρπαλίκια... σε αιώρες και μπαμπιού να στενάζει η παριελία... απ' τα μπάνια του λαοί.

Πολύ τους λυτπάμαι ρε παιδιά αυτούς που

δουλεύουν τέτοια εποχή.

Να π.χ. τη **Ντόρα**... Όλος ο λαός να αράζει... και αυτή στο καθήκον... εκεί στον προεκλογικό αγώνα του **J.B.J - Τζου Μπου Τζου** - (Γόρτζ Μιους Τζούνιορ)... Μεθαύριο όμως **ρεε**... που θα γίνει με το καλό πλανητάρχης... Τιμή θα του πεί η **Ντόρα**... Θα του πεί... **Γιάαα γκελ μπουρντά πλανητάρχα**

Θελω το χρίμα στη Νου Δου... εδώ και τώρα Τζου Μπου Τζου γιατί για σένα έχουσα... τα μπάνια του λαού

Τον Υπουργό μας της δημόσιας τάξης... Αυτόν κι αν τον λυτπάμαι... δεν του φτάνανε όλα τα άλλα... βραβεύουμε και τον Μητσotάκη στο νομό... Που πας κύριε επίτιμε με τέτοιο καύσωνα... Ωχ παιδιά ξέρετε τι σημαίνει η άφιξη Μητσotάκη για τον υπουργό... λοιπόν έχουμε και κ(λ)έμε:

"Πλήρης ετοιμότητα του κρατικού μηχανισμού τριβόληνης καταστροφιών... η ΕΜΛΚ σε πλήρη ανάπτυξη... ενεργοποίηση του σχεδίου Ξενοκράτης... πρόωγη απόσυρση ροδακινών... απαγόρευση πτήσεων σε Σινούκ Καναντέρ και Πετζετέλ... Επιτοράτευση παυών κων ασχολουμένων με το ξεμάτιασμα, ξεκατάρτισμα κ.λ.π..." Πριεδρία Μητσotάκη, τι θα 'λεγες να έχεις και την πίτα ολόκληρη και τον ακόλο χαρτάκι... δηλαδή:

Εμείς να σε βραβεύσουμε... μα 'σο να είσαι αλλού να μη σου διακόψουμε... τα μπάνια του λαού

Τον Σημήη μάλιστα... τον χαίρομαι... Πήρε την Λάιρνη και γιρνά όλο το Αιγαίο... 20 μέρες διακοπές... όχι θα του την έβγαине ο Καραμάνλής.

10 μέρες ο ένας, 15 ο άλλος... 16 μέρες ο ένας ο Κώστας, 18 ο άλλος ο Κώστας... 19 μέρες ο πρώτος Κώστας, 20 μέρες και κάτι ο δεύτερος Κώστας... Μαγιό ο Κώστας της Λάιφνης, βερμουδά ο Κώστας της Νατάσας... Καλόμι σγκίστρι, πετονιά ο Κώστας ο πρόεδρος... Ψαρντούφεκο, παραγάδι, σφυλαγκιά ο Κώστας ο άλλος πρόεδρος... Αυτό θα πεί κυβέρνηση με ισχυρή αντιπολίτευση... Μάλιστα κυρίες και κύριοι για να αισθανόμαστε ασφάλεια... οι πριεδροι του μελλοντος (εκτός από το να λέγονται **Κώστας**) θα πρέπει απαραίτητως να είναι πρόεδροι, που:

Αιρηφούνε το λιοτύρι... πριεδροι παντός καιρού να βυδίζουν πρωτοπόροι... προς τα μπάνια του λαοί

Πιο πολύ παιδιά λυτπάμαι και συμπαρίσταμαι τους φίλους εμπρηστές... Ξέρετε τι θα πεί να κουβαλάνε μεσ' τον καύσωνα... γκαζάκια, φωτιλάκια, τσακμάκια, στυπακία, φωτοβυλίδες, κρόνη, παλάσκες και λιοπά απαραίτητη σύνεργα... και να αντβαίνουν όρη και βουνά... Κί' όλα αυτά γιατί... για ένα οικοπεδάκι ρε παιδιά... για ένα απλό οικοπεδάκι... **Ευτυχώς** που κανείς δεν τους παρεμπυδίζει στο έργο τους... Μόνο έναν εμριρηστή συλλάβανε ετ' αυτοφώρω... τον Σιφουνάκη... αλλά αυτουνού του χρειαζότανε!..

Α! ρε ανεπιθύμητε Σιφουνάκη... Τι φωτιές μας άναψες τέκνον μου... Δεν υπάρχει παπάς που να μην βγήκε στη τηλεόραση (με 45 υπό ακιάν) για να σε εγκαλέσει στη τάξη... Αλλά και σεις άγιοι πατέρες νισάφι, ακήστε μας μεσ' το κατακαλόκαιρο, αφού τα είπαμε και τα συμφωνήσαμε.

Υπυγραφή θα βάλουμε... τέλος καλοκαιριού αφήστε να χαρτάσουμε... τα μπάνια του λαοί.

Αλήθεια ρε παιδιά ήθελα να σας ρωτήσω και το ξέχασα... Εσείς, μάλις τελειώσουν τα **μπάνια του λαοί**... τι θα κάνετε;.. Ωχ! Δύσκολη ερώτηση κατακαλόκαιρο **εεε**... Πάντως εγώ δεν έχω κανένα τριβόλημα, διότι συν τοις άλλοις, είμαι και δεινός κυνηγός... Έτσι λοιπόν:

μετά τα μπάνια του λαοί... έρχεται η ώρα του λαοί κι απ' άνθρωπος της θάλασσας... θα γίνω του βουνοί.

· Μπαρντόουαν... Ατοιτάλεε...

· Αλέρετουσουρ!..